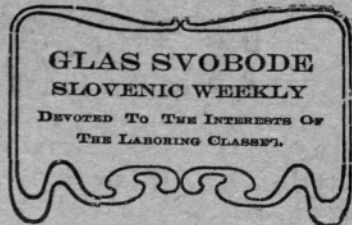

Glas Svobode.

GLASILO SVOBODOMISELNIH SLOVENCEV V AMERIKI.

"OD BOJA DO ZMAGE"

"KDOR NE MISLI SVOBODNO, SE NE MORE BORITI ZA SVOBODO!"

Štev. 48.

Entered as Second-Class Matter July 8, '03 at the Post Office at Chicago, Ill., under Act of March 3 1879

Chicago, Ill., 27. novembra 1908.

Subscription, \$1.50 per year. Naročnina \$1.50 za leto.

Leto VII.

Cenjenim čitateljem "GLAS SVOBODE!"

S prvim prihodnjiga meseca bomo pričeli v "Glas Svobode" priobčevati ZGODOVINSKO POVEST

"Strahovalci dveh kron".

Ta povest iz naše slovenske domovine bo vsakterega jako zanimala in je v resnici čtivo, katero bi moral vsaki zaveden domoljub v svojem domu imeti. Žive črtice iz slovenskega življenja preteklih časov, se čitatelju za sliko predočijo, da jih ni mogoče iz rok dati, temveč so pri drugem in tretjem čitanju tako zanimive kot pri prvem. Že ZGODOVINSKA POVEST

"STRAHOVALCI DVEH KRON",

je veliko več vredna, kot znaša večkratna letoletna naročnina na "Glas Svobode", in ker te povesti ne bomo v knjigi izdajali, se vse cenjene čitatelje vljudno vabi, da se na list "Glas Svobode" takoj naročijo. Naročnina stane letoletno samo EN DOLLAR IN PEDESET CENTOV in jo je poslati na

Upravništvo "GLAS SVOBODE CO",
597 West 20th St., Chicago, Ill.

Razgled po svetu.

Avstrija.

Dunaj, 22. nov. Oficijelno se poroča, da so Angleška, Francija, Rusija, Nemčija in Italija v Cetinje poročale, da se z neprestano vojno pripravljane ne strinjajo. Črnogorski vladi se je odločno pripomnilo, da velevlasti kalenje miru ne trpijo.

Kakor so se Črna gora in Srbija za resno komplikacijo pripravljale, je tudi Turčija s splošnem bojkotom proti avstrijskim izdelkom pokazala, da ni Avstriji naklonjena, in da vse to ni pripravno, da bi se zmedenost na Balkanu mirnim potom rešila.

Paris, 23. nov. Specijalni brzojav iz Dunaja poroča, da je tolpna Srbov bosansko mejo pri Zvoniku prekoračila, a so bili od avstrijskih vojakov nazaj zapodeni pri čemur je bilo 17 Srbov in 3 Avstrijci ubiti.

Socijaldemokratska zmaga v Bernu, Švica.

Iz Berna se poroča, da so socijaldemokrati sijajno zmagali pri volitvah v narodni svet. Povsodi so soc. dem. glasovi se pomnožili. Izvoljeni so štirje socijaldemokrati in sicer: Dr. Studer v Winterthur, Scherrer v Rohrschach, župnik Evgster v Appenzell in Ferri v Tessin. Sodrugi Greulich pride v Zurichu, Bruestlein in Frei pa v Baselnu v ožjo volitev.

Volitve so bile povsodi jako živahne vendar so se mirno vršile. Te volitve nam kažejo, da je tudi med duhovščino nekaj mož, sicer ne bi v Appenzellu župnika Evgsterja socijaldemokrati volili. No ja, pa saj se tudi drugod prične svitati. Tako na primer se čuje, da bojo pri prihodnjih državnih volitvah čičaški primasocijalisti celo vrsto slovenskih duhovnikov na "ticket" postavili; samo dvomimo če bojo oni mandate sprejeli. Nekteri so oplaheni še izza konvencije v Pittsburgu.

Nemčija.

Berolin, 22. nov. V pruski zbornici je trgovinski minister Delbrück izjavil, da za nesrečo v Hamnu, pri kateri je 260 Nemcov in 81 Italijanov smrt storilo, se ne more nikogar odgovornega storiti, ker se je nesreča pripetila vsled eksploziranja premogovega prahu; toda socijaldemokrati so tem izvajanjem oporekali ter vračajo krivdo na podjetno upravo.

Avstralija.

Melbourne, 23. nov. Legislatura v Victoriji je predlog sprejela s katerem dobijo ženske državno volilno pravico. Predlog je bil popred že večkrat zavrnjen. Ženske imajo sedaj v celi Avstraliji volilno pravico v državi in v občinah.

Krščanski socijalisti na Dunaju so naj večji lopovi pod solnce. Kako nesramno so ti tiči volilne okraje uredili, kaže sledeče: Krščanski socijalisti so dobili pri volitvi v deželni zbor 168.941 glasov, socijaldemokrati 107.996 gl. in liberalci 19.932 gl. Na krščansko socijalne glasove 168.941, pride 43 mandatov a na ostale 127.000 pa le 5 mandatov. Tako so umeli ti ljudje, ako se jih sme tako imenovati, volilno reformo vstvariti, da imajo večino v deželnem zboru. V Avstriji je vse mogoče; tudi vruga krstiti!

"Graft" v Slovenski Narodni Podporni Jednoti se čim delj lepše razvija. Da ne bo Jednotno premoženje preveč naraslo, skrbijo in so skrbeli gotovi elementi, kojim je bila vedno na jeziku "mi pa" mi, imamo vse v redu, se nikogar nič ne bojimo." No sedaj pa že vrabci na strehah čivkajo o velikanski lopovščini, katera se je dogodila v podobi "grafta". V jeni prihodnjih števil bomo natančno poročali, kako se Jednoten denar nakazuje in vporablja — kam in zakaj.

MOYERJEVA TOŽBA PRI NAJVIŠJEM

državnem sodišču v Washingtonu.

Iz Denver, Colo. se poroča, da je E. F. Richardson odvetnik Moyerja, predsednik Zapadne rudarske zveze, odšel 24. t. m. v Washington, kjer bo pred najvišjem državnem sodiščem dokazoval opravičbo za \$100.000, katere njegov klient zahteva od bivšega gubernerja države Colorado J. H. Peabodya, Sherman Bella, adjutant general državne milice in njegovega pribočnika Bulkeley Wells, kot odškodnino za dolgotrajni in neopravičen zapor v Telluride za časa groznega štrajka in protištajka od strani kapitalistov v Cripple Creek, Colo.

Na zvezinem sodišču v Denver, kjer je Moyer tožbo vložil je isto zgubil ter potem apeliral na najvišje zvezno sodišče v Washington. Kakor hitro pa se snide deželni zbor v Denver ponovila bo Zveza svojo zahtevo za odškodnino od dežele v vrednosti \$540.000 za poškodovano lastnino in telesno odškodnino, za katero se tozadnevni akti že tri leta zračijo v deželnem arhivu.

Še nima dosti.

Fort Worth, Texas, 22. nov. Specijalni brzojav iz San Antonio javlja; ko je gosp. W. J. Bryan na račji lov odrinil se je izrazil: "Ako bo stranka (demokratska) zahtevala in ako bojo odnosi to opravičevali, bodem jaz v štirih letih zopet kot kandidat za predsedništvo nastopil."

(To pomeni, da naši somišljeniki ne smejo rok križem držati, temveč neumorno delati za našo sveto stvar. Debs je dobil letos do 850.000 glasov, to je polovico več, kot pred štirimi leti. Ako se v prihodnje glasovi za Debsa zopet podvojijo, kar je prav lahko, potem bi bilo to 1.700.000 glasov in s tem številom se mora pa računati!

Poštenje lepa stvar.

Čičaška "Arbeiter Zeitung" z dne 7. novembra t. l. poroča naslednjo mišno dogodbico:

Da se vedne tatvine premoga preprečijo, nastavila je "Buffalo, Rochester in Pittsburg železnica na postaji Lincoln Park pri Rochester, N. Y. detektiva Platt. Neko noč zasači Platt tata ter ga zarano odvede k mirovnemu sodniku Leddy v Gates. Le ta je bil, kot bi iz oblakov padel, ko je spoznal tata bil je njegov — tovariš sodnik Carr! Še večje je bilo presenečenje detektiva, ko je izvedel, kdo da je njegov jetnik. Carr je pripoznal krivdo in je plačal \$10 kazni. Toda, da bi se bil Carr službe, kot sodnik odpovedal, to mu ni v glavo padlo.

Delo.

Denver, Colo. 21. nov. Samuel Gompers, je zopet z vsemi razvenega glasu izvoljen za predsednika "American Federation of Labor". Za 1. podpredsednika je izvoljen Jas. Dumean; za 2. John Mitchell; za 3. Jas. O'Connell; za 4. Max Morris; za 5. A. Hayes; za 6. D. Huber in za 7. Jos. Valentini.

Proti volitvi John Mitchellna je protestiral socijalist A. B. Grant iz Cincinnati, za to, ko je Mitchell član Civic Federation, a Gompers je rekel, da ugovor ni utemeljen, na kar je bil Mitchell po naključju za drugega podpredsednika izvoljen.

Proti izvolitvi Gompersa je glasoval Chas. Jeski, delegat Federation of Labor v Wisconsinu.

Tako je vedno.

New York, 18. nov. Tožba zaradi zasuzenstva delavcev proti agentov Florida East Coast Co. železnice je propadla. Zvezni sodnik Hough je porotnikom taka navodila dal, da so oprostilni rek proglasili. Obtožba se je glasila na zaroto in sodnik je bil že od pričetka obtožbi nasproten. On je sicer pripoznal, da je bila zasuzenost delavcev, toda povdarja, da ni dokazana zarota in zato je porotnika podučil, da oprostilni rek izrečejo.

(3000 delavcev, kateri so bili prevarjeni in poldrugo leto, ko sužnji na floridskih otokih držani, ne spričajo nič, njim ne gre vera. Op. ur.)

Devet rudarjev usmrtilo.

Helena, Mont. 22. nov. Iz Red Lodge se poroča, da je večeraj v premogokopih North Western Improvement Co. požar nastal, pri katerem je 9 rudarjev smrt storilo. Tri mrtve so na dan spravili, ostali so pa zgoreli ali so pa zasuti. O kaki rešitvi ni misliti. Ljudje so najbrže namesto skozi zračni šoht skozi rov št. 2 se rešiti hotli kjer jih je nesreča doletela.

Ponarejeni bankovci po \$5

krožijo po Chicagi v veliki množini. Eno vrsto falsifikatov imajo datum: 4. avgusta 1886, Serija št. 1899, Check-črka D. Sprednja stran ima številko plošče 2 in zadnja pa 666.

Druge vrste imajo datum 3. marca 1863; Serija št. 1907, Check-črka D, številka A247.176, s sliko Jackson.

Bankovci so dobro izdelani; torej pozor!

Koliko je še premoga na zemlji.

Po najnovjših izračunih se ni treba bati, da bi moglo tako kmalu nastati pomanjkanje premoga. Še ga bo dosti za mnogo generacij. Pomisliti pa je tudi treba, da je še mnogo krajev, ki niso preiskani, a imajo tudi premog. Nadalje se tudi niti z daleka ne more precenti, koliko je še premoga v Sibiriji in v Aziji. Za Nemčijo je preračunjenih 288 milijard ton premoga, Anglija ima 103 milijarde ton, na Belgijo se računa 23 milijard ton, na Francijo 19 milijard, na Avstro-Ogrsko 13 milijard, na Rusijo 40 milijard ton. Kakih 700 milijard ton odpade na ostalo Evropo. Zedinjene države s Kanado imajo 600 milijard ton, Avstralija pa 27 milijard ton. Koliko premoga je v Aziji in Afriki, se ni moglo dognati.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 16. nov. 1908. — Tukajšnji dnevnik Joliet Herald poroča, da je bil pretečeni teden aretovan Anton Nemanich, novoizvoljeni predsednik K. S. K. Jednote. Policija je zasačila v njegovih prostorih postavno strogo prepovedane "slot machine". Obravnava se še ni vršila.

Jolietčan.

(Kaj moramo še le pričakovati od drugih uradnikov, ker že "glavo" Jednote vlačijo po ječah! Toda upamo da si bo "King of Austrians" v Jolietu že znal pomagati iz zagate. Op. uredništva).

To je ponatis iz "Clevelandske Amerike brez vsakega komentarja

Delavci! Pristopajte k delavskim unijam, kjer se nahajajo v vašem okolišču. Posebno velja to rudarjem v Minnesoti in drugod po zapadu, koder ima Western Federation of Miners svoje lokalne unije.

STROŠKI SVETOVNE VOJNE.

Dandanašnji so odnosi taki, da za slučaj, da v Evropi vojna nastane, tako so vse evropske države v njo zapletene. Taka vojna bi nekterim državam povzročila več stroškov, kakor premorejo, in bi že prva dva meseca 20 milijardov stala. Teh 20 milijardov kron bi pokrili samo stroške mobilizacije in potem bi imela še vsaka država svoje vzdrževalne stroške, kateri bi znašali velikim državam dnevno 25 milijonov kron. Bivši avstrijski minister Schaffle napravil je bil pred več leti statistiko za slučaj svetovne vojske in zračunal sledeče dnevne stroške: Nemčija 21 milijonov, Francija 21 milijonov, Angleška 20—22 milijonov, Rusija 23 milijonov, Italija 11 milijonov, in Španjolska 9 milijonov kron. Te številke ne odgovarjajo današnjemu stanju ter ne računamo previsoko ako rečemo, da bi svetovna vojna danes stala do 150 milijonov kron dnevno.

Prebivalci na Kitajskem.

Po zadnjem ljudskem štetju imata Kitajska 428.214.000 prebivalcev, tedaj približno eno tretjino ljudstva cele zemlje. Na Kitajskem živi 70.000 inozemcev.

J. H. Ahrens, v Sterling, Ill. lastnik \$40.000 vredne zaloge mešanega blaga, je dobil, kakor piše "Chicago American" brezzični brzojav iz nebes, da naj proda vso zalogo in postane misijonar, kar je tudi — storil. To je dokaz, da niso med raznimi nebeškimi agentii samo prefriganeci, temveč tudi pravcati — original-bedaki. V katero sekto, da je vstopil še nismo zvedeli.

SOCIJALISTIČNI KLUB ŠT. 2. v Collinwood, O.

bo imel v nedeljo 29. t. m. ob 9 uri dopoldne, svojo redno sejo na navadnem kraju 6013 Sackett Ave štap 117½.

Sodrugi se vabijo da se vsi seje udeležijo, ker pride več važnih stvari na dnevni red. (Dopis prihodnjič. Op. ur.)

Karl Kotnik, tajnik.

Listu v podporo.

J. Skerbine 25c., M. Skrbine 25c., A. Pirih 50c., V. Kulovic 10c., F. Tušek 15c. in J. Toršič 50c.

Ako Ti je list "Glas Svobode" všeč, priporoči ga prijateljem in znancem; ako Ti pa ni dovolji, povej nam!

Upraništvo "Glas. Svo."

Rojak, kateremu si večeraj dal "Glas Svobode", da je čital, je danes pripravljen naročiti se nanj. Pojdi k njemu in videl boš, da je res.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:

za \$ 10.35	50 kron,
za \$ 20.50	100 kron,
za \$ 41.00	200 kron,
za \$ 102.50	500 kron,
za \$ 204.50	1000 kron,
za \$ 1018.50	5000 kron,

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazuje svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarje pošiljate izplačuje c. kr. pošto hranilni urad v 11. do 12. dneh.

Denarje nam poslati je najpriličneje do \$25.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske do Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft:

FRANK SAKSER CO.

82 Cortland St., New York

904 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

CESAR JOŽEF JE MRTEV!

(Po "Bauernzeitung".)

Ja on je mrtev, ta prvi in najboljši vladar iz hiše lotrinske. V življenju ga niso razumeli, a mi bi želeli, da bi se zopet rodil njemu ednaki nositelj avstrijske cesarske krone. Najlepše nade budil je prestolonaslednik Rudolf. Žal da je proč! In bodočnost? Molčimo!

Okrepčajmo se raje na svitli postavi nepozabljenega Jožefa II. Zidajmo mu spomenike! Ali ne iz bron in kamenja, temveč spomenike v naših zvestih sreih. Obljubimo, da bomo njegovo duševno dedščino varovali in uresničili.

Kmalu po nastopu vlade je pisal cesar Jožef II. francoskemu ministru to-le:

"Jaz ne ljubim ljudi, ki imajo nalogo, skrbeti za naš dušni blagor, ki se pa v posvetne zadeve in politiko vmešavajo, katera jih prav nič ne briga".

Solnograškemu nadškofu grofu Colloredo je pisal cesar:

"Meništvu na Avstrijskem je prišlo do neznosnega razvoja. Klostri so se grozno pomnožili. Oni delajo tako, kakor da bi vlada ne imela nobene pravice čez nje. Menihi so najbolj nepotrební in nevarni prebivalci države. Kajti oni poskušajo prezirati vse meščanske postave in se sklicujejo vedno le na papeža. Katoliška cerkev ne potrebuje kloštrov in menihov in je tudi dolgo časa brez njih izhajala. Kadar bodem jaz svetohlinske menihe razkrinkal, kadar bodem sladko tercijalstvo iz moje države nagnal in kadar bodem poklical politikujoče duhovne zopet k njih dušni dolžnosti, takrat bodejo ljudje o meni drugače mislili. Moja naloga je težka. Kajti jaz hočem fanatične, vladoželjne duhovnike, ki so dobili neverjetno moč čez srce nevednega ljudstva, zopet v ljudi spremeniti".

Poslaniku v Rimu, kardinalu grofu Harrachu je pisal cesar m. dr.:

"Moč v vse se vtikajočih ošabnih duhovnikov se mora omejiti in pravice cesarja bodejo zopet veljale. Prazno vero duhovniških farizejev zaničujem in zato bodem ljudstvo od njih osvobodil. Prepričan sem, da bode papež na moji strani, ako osvobodim namenoma poneumijeno ljudstvo od jerobstva duhovništva. Ti ljudje delajo, kakor da bi imeli sveto pravico, vtikati se v posvetne zadeve. Kar jezni so, ako se jim pravi, da so služabniki oltarja in da imajo edino dolžnost razjasniti ljudstvu čist in nepokvarjen evangelij Kristuza".

Tako je pisal cesar Jožef II. Ali — cesar Jožef je mrtev, mrtev!

DVE KATOLIŠKI CERKVI?

Spisal Peter Rosegger.

V tem času verske vzgoje se mora skoraj vsak dan k verskim vprašanji svoje stališče označiti. Za-me je stvar čisto ednostavna, kajti za-me sta tako rekoč dve katoliški cerkvi; — ena, ki mi je neprijetna, in ena, ki jo ljubim.

Prvo opazujemo posebno v mestih in jaz hočem odkritosrečno brez pretiranja povedati, kako mislim jaz in neštevilno drugih ljudi o tej cerkvi. Ta cerkev dela, kakor da bi bila posebna posvetna država v državi, ki hoče vladati čez narode, pa vendar odgovorna biti pravi državi ter ki pusti za-se skrbeti državo. Mi vidimo da organizira politična društva, izdaja politične časopise, obdržuje strankarske šode, preplavi ljudstvo s fanatičnimi spisi ter ga hujska po potrebi k nasilstvu. Mi vidimo, kako hoče vse šole voditi, kakor prekolne vsa znanstvena raziskavanja, ki se ne strinjajo z njo. Mi vidimo, kako se vmešava v vse mogoče prepire sveta, pa ne da bi apostolično pomirila, temveč samo da pridobi posvetne dobičke. Mi vidimo, kako se peča s zofistikjo, s katero se da

vse zanikati in vse potrditi. Mi čujemo, kako se v spovednici v družinske razmere vmešava in vest razburja. Mi opazujemo, da se gre njenim pristašen manj za notranjo vero nego za zunanjo. Mi čujemo njene pridige, v katerih se vedno le sama hvali, vse druge struje psuje in sovraštvo proti drugim širi. Semtertja taji te stvari in se dela za zasledovano, ki hoče le sveto vero braniti. Prepričan sem tudi, da veliko duhovnikov v srcu ni s tem zadovoljenih. To je nekaj znakov te cerkve, ki mi je v duši neprijetna.

Na drugi strani pa imamo drugo katoliško cerkev, ki jo najdemo večidel na deželi v oddaljenih vaseh. Ta je takšna-le: Ona se ne briga veliko za tok sveta in pusti stvari, ki se tičejo politike in zmešavanja duše lépo v ozadju. Ona podučuje v šolah vero z naglašanjem evangelija. Ona obdrži veri občini pobožno in ednostavno božjo službo, daruje sakramente, obdrži pohlevno v spomin trpljenja in smrti Jezu Kristusa mašno darilo. Ona ne psuje v pridigah, govori manj o duhovnikih nego o Bogu in ljubezni. Strogo, natanko predočuje pravnostne nauke, pridiguje kes in vdanje v božjo voljo in dviga duše iz posvetnega stremjenja. V srce vnamajoči iskrenosti vžiga spoštovanje Marije in olajša trda sreča človeka. Tudi ta cerkev prihaja med svet, ali samo da trošta, pomaga. Krasoto in lepoto te cerkve ne morem dosti prehvaliti. Jaz ne morem duhovnike, ki v tem zmislju delujejo, dovolj prehvaliti. To je cerkev mojih predhodnikov, mojih otroških časov in moje mladosti. Noben pametni človek se proti tej cerkvi ne bode boril, medtem ko je prvo označena vsemu svetu v pohujšanje."

Delavske razmere na Japonskem.

Iz Yokohama, se "Frankfurter Zeitung" poroča sledeče:

Vsled ogromnega naraščanja industrije in množenja delavskega ljudstva so štrajki na Japonskem nekaj vsakdanjega. Skoraj ne mine mesec, da ne bi bile dve ali tri stavke v prilogi povišanja plače. To se lahko razume, ako pomislimo, da veliko tovarn, pri sedanjí depresiji izvoza iz Japonskega (posebno bombaževino na Kitajsko) delo omejuje, ponočno delo je popolnoma vstavljeno in tem primerno plače zmanjšane ali pa deloma delavstvo odpuščeno. Tako je pred kratkem neka tovarna za svetilnice v Osala plačo delavcem (preko 800) za 30 odstotkov zmanjšala, in tovarna se tudi ni hotla z opravičeno zahtevo delavstva za zmanjšanje 20% zadovoljiti. Ne manjka se pa tudi štrajkov, ko se zahteva povikšanje plače zaradi podražitve živil. Ne more se tajiti, da v pretečenih deset letih so cene živil znatno poskočile; toda so se pa tudi plače v vseh strokah primerno povikšavale a japonski delavec je pa tudi v življenskih potrebah in zahtevah oblastnejši postal, kakor je bil poprej. To se pojavlja povsodi, kar je naravna posledica vedno večje koncentracije trajno strokovnega delavstva v velike industrijalne središča in mesta. Resnica je, da so se povprečne plače delavcev od leta 1895 do 1906 približno podvojile; mora se pa tudi povdarjati, da so se v tistem času razne družbe od 4595 na 9329 pomnožile, vsled česar je tudi povpraševanje po delavski sili večje. Medtem ko so razločki plače vsem skupaj, kot 1: 2, nastanejo oni pri cení živil največ, kot 3: 4 in le pri nekterih, kot 2: 3.

Pristavljamo še kratek pregled o delavskih plačah, kakor so se v Tokio, glavnem mestu dežele, v zadnjih treh letih plačevale in sieer po. ofizijelni državni poizvedbi meseca marca. 1 Yen je 2 kroni ali 40 centov.

	1906	1907	1908
Tesarji	0.95	1.00	1.10
Zidarji	0.92	0.97	0.97

Opekarji	0.85	0.85	0.80
Črkostavci	0.55	0.75	0.65
Krojači	0.80	1.00	1.25
Mizarji	0.80	0.90	1.10

V neki knjigi z napisom: "Moderna Nemčija", primerja profesor Toda, razmere japonskega delavstva z onim na Nemškem in pride do zaključka, da je razmerje plače in življenskih pogojev v obeh deželah eno in tisto. Samo, da nemški delavec s svojo plačo varnejše ravna, kot pa japonski. Značilna je pomnožitev prihrankov v takozvanih poštnih hranilnicah. Te hranilnice so izrečno za nižje sloje od vlade ustanovljene in se jih tudi delavstvo izdatno poslužuje. One sprejemajo vloge od 10 senov do 1000 Yenov; več ne, razven posebnih slučajih. V letu 1898 je bilo 1.253.638 vlagatelj, s skupno vlogo v znesku 25.754.257 Yenov; v letu 1908 marca meseca je bilo stanje: 8.013.257 vlagatelj s 92.922.291 Yenov prihranka, kar znači na osebo 11.54 proti 11.60 Yenov.

Ameriški predsednik Roosevelt je tudi nameraval v Zdr. državah poštno hranilnico vpeljati, a bankirji so se temu odločno uprli, ker potem bi se "grabšerija" omejila, a to ne sme biti; od kod pa potem milijone dobiti ako je proletarijat pod državnem varstvom! Neštetim lumparijam se bi račun prekrižal ako bi bile v Ameriki poštno hranilnice in pa poštni nakazniški promet (clearing) pod državnem jamstvom vpeljan, kakor je to večinoma v Evropi.

Cenik krvnikov.

Pred nedavnem je v Kodanju umrl krvnik Reindel, kar je dalo povod da so "Itzehoer Nachrichten" cenik (tarifa) krvnikov obelodanile, katerega je mesto Kodanj dne 12. marca 1698 vveljavilo. Potem ceniku je dobil mestni krvnik sledečo plačo za njegovo prijetno opravilo:

Za glavo odsekati z mečem	10	rejnsk. tolar.
Za glavo odsekati s sekuro	8	" "
Eno roko ali prste odsekati	4	" "
Eno glavo in eno roko na kol pribiti	4	" "
Enega obesiti	10	" "
Enega z vislice smeti	4	" "
En život na kolo položiti in kol postaviti	7	" "
Enmu roke in noge zdrobiti in potem na kolo vplesti	14	" "
Eno mrtvo truplo iz mesta peljati	2	" "
Eno mrtvo truplo zagrebsti	3	" "
Enega na četrt razdeliti in na kolo položiti	12	" "
Za vsaki zgrabljaj z razbeljenim kleščami	2	" "
Za eno znamenje vžgati	4	" "
Enega na sramotilnem kolu bičati	5	" "
Enega iz mesta šibati (bičati)	7	" "
Enega iz mesta ali dežele izgnati	4	" "
Eno truplo sežgati	10	" "
Sramotilne spise — paskoile — ali take stvari sežgati	3	" "
Ime na vislice pribiti	2	" "

Raznje, kotle, klešče, vžgalne železa, tnalo, sekire, kole, kolesa, žeblje, vlačuge z konji, vrvi, in vse take ljubeznjive priprave si je moral krvnik sam omisliti proti običajni letni plači. S zadoščanjem moramo pripoznati, da so je rokodelstvo krvnikov od tistih blaženih dob do danes znatno jednostavnije in priprosto, a boljše in času primernejše bi bilo, ako krvnikov sploh ne bi več bilo.

Ako pomislimo, kako visoko vrednost je denar v tistih "dobrih starih časih" imel, da je bilo vse eno in pa, da so bili krvniki malodane neprestano vposleni, tako so bili ti rokodelci zelo dobro plačani.

Pripomnimo še, da je bilo rokodelstvo krvnika dedno, in se ga je smatralo kot "nepoštenega". Ob

čeval ni krvnik z nobenim razven z konjedercom in beričom; vsi trije so veljali za nepoštene in vsaki drugi se jih je izogibal. Dandanes je to drugače. V Avstriji na primer, je krvnik med uradnike v IX. činovnem razredu vvrščen, ima stalno letno plačo in pravico do upokojnine. Po železnicah se vozi v 2. razredu in ima visoke pristojbine kadar kakemu dušo izpihne.

Najlepša je ta, da je imel umrli dunajski krvnik vitez plemenit Seifried, sedem raznih redov. v kom jih je zaslužil, nam ni znano, a najbrže je bil sedemkrat odlikovan, ko mu ni nobeden obezene raz vislice pobegnul.

Moderjan.

Na neki železniški postaji blizu Pariza, je neki gospod v vlak vstopil, v kojim oddelku je že drugi gospod sedel, katerega je vstopivši pozdravil: "O, pogledj no, moj ljubi gospod Grodard! Zelo me veseli. Te zopet viditi! Kako Ti kaj gre, in kako Ti je šlo, ta dolgi čas, kar se nisva vidla?"

"Jaz se Ti zahvaljujem, moj dragi gospod Pechoin, meni gra prav dobro. Oženil sem se med tem časom oženil."

"Oženil? V resnici, to je prav dobro!"

"Vendar ne tako prav dobro, ljubi prijatelj, kajti moja gospa ima svoje "muhe" in žal je tudi jako zapravljava."

"Uboji prijatelj — to je na vsaki način prav hudo!"

"No, tako prav hudo, vendar to tudi ni, kajti ona mi je prinesla 300.000 frankov."

"Ti si srečnež, Grodard! Jaz Ti voščim k tej resnično izvanredni sreči!"

"Počasi ljubi prijatelj! Jaz potrdim, da sem imel srečo, toda tako preprosta in lepa ta stvar vendar ni, kakor si jo Ti predstavljaš. Jaz sem vso svoto v dvomljive špekulacije v taknil in —"

"In jo zgubil?" ga je drugi prekinel. "Uboji, ubogi prijatelj, moje srčno sožalje! To je vseskozi hudo in žalostno."

"Ne, tako žalostna stvar ni bila, moj dragi prijatelj, kajti ako bi mene izgovoriti pustil bi bil slišal, da sem jaz pri špekulaciji dobiček naredil."

"O saperlot — to je prav dobro!"

"No, čez to bi se dalo prepirati, ljubi Pechoin, kajti bankir, kteremu sem moje premoženje zaupal, je s tistem pobegnul!"

"O, Ti siromak, to je seveda hud udarec!"

"No, kakor se vzame, dragi prijatelj. Na vsaki način zadeva ni tako huda, kakor Ti misliš, kajti bankir je tudi moje gospo seboj vzela."

Primoran v potrebi.

Reklo bi se, da največ iznajdeb so vspeh potrebe. Kadarkoli potrebujemo mi nekaj za svoje okrepčevanje delamo poskušnjo, dokler namen dosežemo. Mi se ne oziramo veliko po zdravilih, dokler nismo v to primorani od potrebe. Samo v onih slučajih, kjer je prebavnost zanemarjena, poskušnja ni potrebna, za to, ker je v takih slučajih Trinerjevo zdravilno grenko vino edino zanesljivo zdravilo. Ono deluje naravnim potom, ojači želodec in ga naredi sposobnija sprejemati hrano ter ga vsposobi za popolno prebavnost hrane. Primora vse organe k rednemu delovanju. Rabite ga v vseh slučajih, kadar zapazite daimate slasti do jedi in da Vaša moč peša.

Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 616—622 S. Ashland Ave Chicago, Ill.

Dobra Unijska Gostilna, kjer se dobil in gorak prijatelj. Pod vodstvom Jos. S. Stastny 650 Blue Island Ave. Veliká Dvorana za društvene in unijske seje, in druga dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

WELKY'S Restavracija in gostilna 552 Blue Island Ave. CHICAGO vogal Loomis ul. na cestu. Telefon Canal 1458

NA ZDAR ROJAKI! SALOON

z lepo urejenim kegličščem

Sveže Schoenhofen pivo v sodčkih in buteljkah in druge razno vrstne naravne pijače ter fine unijske smodke. Vsem Slovencem in drugim Slov. sa priporoča.

Anton Mladič, 937 Blue Island Ave. CHICAGO, ILL.

PRVI DOLAR

prihranjen je samo nenavaden slučaj. Drugi dolar prihranjen povzroči navado, ki navadno vodi do bogatstva. Odprite še danes vlogo s

Industrial Savings Bank 652 Blue Island Ave. Odprto vsako soboto večer do 8 ure

John O. Hruby

TRGOVEC

s pohištvo, železino, pečmi, karpeti itd.

Peči in ringerji (wringers) se hitro in dobro popravijs

589-591 Centre Avenue Chicago, Ill.

IMPORTIRAN tobak iz stare lomovine. V zalogi ima po 7, 8, 13 in 17 kr., kakor sport, sultan in damske cigarete.

J. VOKOUN, 559 W. 18th St. Chicago, Ill.

J. C. HERMANEK, SLOVANSKI LEKARNAR 585 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

ima v zalogi razven vedno svežih zdravil, tudi vse kirurške pripravne, eno in dvestranske kilne pasove.

WISCONSIN PHONE 413

LOUIS ROBSEL SALOON

Dvorana za društvene seje in veselice. Popotniki dobro došli. Postrežba s stanovanjem in hrano.

24 Union Street, KENOSHA, WISC.

B RATJE ARNOS. Grocerijski trgovci, na debelo in drobno, ter z raznim sadjem in zelenjavo. Vsa naročila se na zahtevo na dom pripelje. 639 Blue Island Ave. Chicago.

LEPA GOSTILNA, domača kuha, Schlitz piva. Dvorane za društvene seje. Moderno kegličšče za zabavo. JOSEPH F. BOLEK, 621 Blue Island Ave vogal 19. St.

ED. SIHRA, izdelovalec finih Havana in domačih smodk. Tudi prodajam vse vrste tobak na debelo in drobno. 612 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

VODAK-OVA GOSTILNA 683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl. Ima lepo urejeno dvorano za zabave in zborovanja TEL. CANAL 7641

Luknja.

Po uradnih aktih.

Kdor je kedaj pri železnicaх služboval ve, da je ni nikjer večje lopovščine kot ravno pri železnicaх. Žepe si polni vsaki, kdor ima priliko, a večji lopov da je tembolj glavo po konci nosi in podložnike trpinči in šikanira. Precej ugodno življenje ima podložni vslužbenec s predpogojem, da ima dokaj lepo ženo in nikakoršnjega moštva, nasprotno ima pa pekel, ako je žena krepotna in da svojo čast in poštenje ne zavre. Prvi doseže vse mogoče, in pri železnicaх je vse mogoče, a drugi, naj si bo še tako nadarjen in zvest vslužbenec, se ga vedno in povsodi prezira. Vsaakem nižje stoječem je pa vrhovna in sveta dolžnost, da je slep, gluhi in mutast, ko višje stoječi goljufa in krađe kot pristni maždarski cigan.

Da so pa v goljufijah nedosežni mojstri navedemo tu mimogrede le en slučaj:

Pred nekakimi 35 leti je bil pri Karol-Ludvik-železnici za generalnega ravnatelja na Dunaju vitez pl. Offenheim. Ta plemeniti klativitez ni pa bil samo vrhovni ravnatelj imenovane železnice, temveč bil je ob njenem zalagatelj raznih predmetov kakoršni se pri železnicaх rabijo in tako je bil tudi dobavitelj železničnih pragov (švelerjev) in sicer je on dobavstvo dobil ker je bil najcenejši ponudnik namreč prag jeden z drugim po goldinarju. To je bilo res ceno in ni kazalo nikakega dobička, toda plemeniti vitez je hotel imeti "grabsh" in dobil ga je. Naredil pa je to tako: Nabavil si je en milijon pragov, a odpasal si jih je — sam sebi — sedemkrat! To se pravi en milijon pragov je sedemkrat zaračunal in pri tem 6.000.000 goldinarjev v žep vtaknil. Ta poper je bil vseeno nekoliko prehud, in prišel je ta "grabsh" na dan. Offenheim je bil obtožen hudodelstva goljufije a ostal je na prostem. Državni pravnik, kot obtožitelj, vesel, ko bo imel priložnost svojo juridično spretnost javnosti pokazati, je nagromadil ogromnega obtožilnega materijala in poklical številno prič. Razprava se je pričela pri deželnem sodišču na Dunaju in je trajala že 6 tednov. — Pripomniti moramo, da obtoženi generalni ravnatelj ni imel zagovornika, marveč se je zagovarjal sam. — Po 6 tednov trajajoči razpravi, pričel je vitez po viteški raznovrstne takratne avstrijske ministre v umazano blato vlačiti, in kar nenadoma je bil konec vse razprave. Vitez pl. Offenheim je bil častno oproščen in imel je 6 milijonov goldinarjev "pošteno pridobljenega" denarja v žepu.

Naj bo še omenjeno, da v tistem času, kakor se je gorenje godilo, je bil pri avstrijski Južni železnici za generalnega ravnatelja francoski Bouteaux. (izgovori: Bontu) Le ta sivobrabi možiček je bil odposlal v Paris svoje malenkostne "prihranke" 40 milijonov goldinarjev, potem je odposlal ženo in čično hčerko, najbrže, da stanovanje priskrbijo in končno se je nameraval od Dunaja prav po francoski posloviti in s zapadno železnico za njegove drage svojce in preljubljene nove odpeljati. Toda ko je nameraval v vz. I. razreda vstopiti približa se mu policijski komisar in ga "prijateljski povabil", naj v imenu postave na Dunaju ostane. Bouteaux je bil še dve leti za glavnega ravnatelja Južne železnice in potem je šel v "zashuzhen" pokoj, brez da bi se mu bil kak las skrivil.

Se ve, to so velike poteze, a pri železnicaх se zna tudi iz malega veliko narediti in to opisati je naš glavni namen.

Napis naši dogodbi je "Luknja" tedaj pričnimo z luknjo.

Peter Stangassinger prehodnik ali čuvaj lokalne železnice Nonnenberg-Steilhausen na Nemškem je pri službinem prehodu opazil točno pri kilometru 4.33, v nom-

berško Ešo strmo padajočim železniškem nasipu, luknjo. Le ta luknja se je nahajala v zgoreni polovici nasipa in je nastala vsled tega, ko se je en precej velik kamen iz neznanih vzrokov iz nasipa izrušil in se navzdol do vode strkljal.

Stangassinger je izpočetka strmel nad tem kar je zapazil, potem je tehtno vzel ščepec in ga polagoma njuhal, kar mu je toliko časa pripustilo, da je premišljeval, kaj da je tej okolnosti najprimernejše za storiti. On je previdno po nasipu doli stopal do luknje, katero si je natančno ogledal od vsih strani toda brez, da bi bil prišel do kakega konečnega zaključka. Spočetka je nameraval po kamen iti in ga nazaj v luknjo djati in sklepe s peskom zasuti, a premislil si je pravočasno nekaj boljšega, kajti ta prestopek njegovega delokroga bi mu gotovo prišel drago stati. On je hitel tedaj nazaj ter javil Bohrerju, načelniku delaveev, kateri je s šestimi delavei na progi delal.

"Kaj praviš? Luknja je v nasipu?" vpraša Bohrar, ko je obrvi kviško potegnil. "To ni slabo! To ni slabo! Tu bi se lahko velika nesreča pripetila!" In napolnjen važnosti trenutka šel je Bohrar v spremstvu Stangassingerja k kilometru 4.33, da si stvar ogleda. Ko sta obedva pred luknjo stala, zmaja Bohrar z glavo: "Resnično, najlepša luknja! To ni slabo! To ni slabo!"

"Jaz mislim pač, da bi naj jednostavnije bilo," omeni Stangassinger, "ako bi zopet kamen na svoje mesto prinesli, potem bi bila stvar takoj v redu!"

"Nič tega, kaj ti v glavo ne pade," pravi Bohrar, "to nas nič ne briga, tu bi se mogli lepo opečiti, to je stvar predpostavljene oblasti!"

Načelnik postaje Nonnenberg, je bil vsled prihoda delavskega načelnika Bohrarja in železniškega prehodnika Stangassingerja ob njegovo navadno opoldansko spanje, kar ga je nemalo razburilo. Njemo se je ravno sanjalo, da je deželni zbor pri zaključku zasedanja njega in tovariše v 11. čimovni razred z letno plačo 3600 Mrk. premestil. Toda ostanki blažene sanje so se razkropili ob Bohrarjevem poročilu o luknji v železniškem nasipu. Prometni vodja je šel nekolikokrat z roko v lase, potem se obrne proti Bohrarju: "Ja, kako pa je potem luknja v železniški nasip prišla?"

"To še ni pojasnjeno, gospod prometni vodja," reče delavski načelnik, "mi vemo za sedaj le toliko, da je luknja tu. Ali je višja moč, hudobnost ali pa malobrižnost pri zgradbi, to se bo šelej dognalo!"

"Tu naj koj strela udari," zapije prometni vodja, "čez glavo imam že dosti pisarenja, sedaj mi pa da še ta prokleta luknja delo!" In se vzdihaje vsede za pisalno mizo, da dolgi zapisnik napiše in na 34tih straneh uradne pole papirja, vse na tačno in široko poroča o luknji v železniškem nasipu.

Vse zgodaj drugo jutro je prišel, od prometne direkcije poslan, stavbeni vodja Juri Gaberl in njegov pomočnik, katera sta se takoj v spremstvu delavskega načelnika Bohrarja in železniškega prehodnika Stangassingerja, na lice mesta h kilometru 4.33 podala, da krajevni očitvid napravijo. Gaberl je luknjo temeljito pregledal, konstatuje merilo, katero je pokazalo, da je 3 centimetre 8 milimetrov široka in 26 centimetrov globoka, sestavi po legi luknje navpični in vodoravni načrt ter je vse lepo v knjžil v svojo knjigo, da zamore doma natančni prerez izdelati.

Med delom, kterega sta se tudi Bohrar in Stangassinger v potu svojega obraza vdeležila, so prišli načelnik, ravnateljski svetnik, vladni tajni svetnik Felbinger v osebi, obkoljen z celim kardelom stavbenih risarjev, enega pisarja jedenedga postajnega sluge, kateri

je moral nositi havelok in dežnik; dospelvi na kraj luknje je bil Felbinger od navzočih udanostno pozdravljen. Ni ga več v pisarni vzdrževalo; luknja v železniškem nasipu, mu je vedno po glavi vrvela in njegova močno razvita zavestnost o odgovornosti mu je velevala, da njegova osebna prisotnost pri luknji v železniškem nasipu je neobhodno bolj potrebna kot pa v pisarni. On je stavil nebroj informatoričnih vprašanj na svojega podložnika, katere večinoma ni znal odgovoriti, ogledal si je delo stavbnega vodstva, šel je nekolikokrat okoli luknje, ter z nagubančenem čelom mrmral: "Sramotno! Sramotno!" Potem so se vsi s prvim vlakom odpeljali nazaj v Nonnberg: Ravnateljski svetnik v prvem, stavbeni vodja Gaberl v drugem, stavbeni risarji, pisar in pomočniki v tretjem razredu in delavski vodja Bohrar z železniškim prehodnikom Stangassingerjem in postajnem slugom v vozu za prtljago.

V ravnateljski pisarni se je s parno silo delalo in po preteku osmih dni, je dobil delavski vodja Bohrar, ukaz da mora luknjo v železniškem nasipu pri kilometru 4.33 temeljito popraviti in nasip v poprejšen stan postaviti in sicer strogo po prečipish odloka od 23. aprila l. l. v katerem smislu se morajo taka dela, iz ozirov štedljivosti, le polagoma in o priložnostih ter po razpolaganju delavskih moči, izvrševati. Delavski vodja Bohrar, se je naloge s tem rešil, da je enga delaveca odredil, kateri je v teku četrte ure delo v polno zadovoljnost izvršil, in Bohrar je na najvišjo službeno instanco poročal, da je železniški nasip pri kilometru 4.33 lokalne železnice Nonnenberg-Steilhausen zopet v stanju prometne varnosti in da znašajo tozadevni stroški na dnini, potni stroški, ogledni prispevki in razno drugo skupaj 86 Mark 23 fenigov.

Potem je močno narasel zvezek aktov v nadpisom: "Luknja v železniškem nasipu" v ravnateljsko registraturo v Steilhausnu.

Tako se štedi pri železnicaх in pripomnimo, da pri železnicaх v Avstriji in drugod ni nič boljše.

Ranjenci z dne 20. septembra. Od teh je v bolnišnici v Ljubljani samo še dijak Borštnik. Te dni je vstal in hodil nekoliko z bergljami po sobi, toda le nekaj korakov, ker je še rana odprta in kost še nezaceljena. Borštnik bo potreboval največ časa, da okreva, a posledice bo gotovo vedno čutil, ker zdrobljena noga ne bo nikdar tako funkcionirala kot zdrava. Ker je prestal grozne bolečine, je tudi vobče zelo oslabeel in bo moral čez zimo v milejše podnebje, da si okrepeča slabo zdravje. Ostala petorica je pa že zapustila bolnico, a nobeden še ni za delo zmožen. Tomšič, ki je bil prestreljen skozi pljuča, je pri svoji materi in ne bo celo zimo mogel v službo in ni varjetno, da bi bil še za teško delo. Miha Golovšek, ki je bil ustreljen v levo ramo, še ne more vzdigovati roke. Pavel Štrukelj, ki je bil ustreljen v stegno, še nima zaceljene rane in bo tudi dlje časa potreboval, da ozdravi. Oba bodeta pa gotovo tudi čutila vedno posledice, ker Golovšek kot mesar potrebuje krepkih rok, in Štruklju se je morala arterija na stegnu podvezati, ker je bila nevarnost, da vsled poškodbe ne izkrvavi. Vsekakor so to teške telesne poškodbe in se lahko posledice še pozneje pokažejo. Josip Simončič je imel meso na nogi vsled strela razmesarjeno in še tudi ni za delo sposoben. Edini Martin Štrukelj, ki je bil z bajonetom od zadej v hrbet zaboden, ima zaceleno rano, a je še slab. Vsi ranjenci dobivajo od vodstva bolnice redne tedenske podpore iz nabranih milodarov. Vsi so tudi dobili novo zimsko obleko, perilo, zimsko suknjo in čevlje. Podpora bodo dobivali toliko časa, da okrevaajo in postanejo za delo zopet zmožni.

Slovensko Narodno

Podporno Društvo

"SLOGA"

v Milwaukee, Wis.

PRESEDNIK: IVAN ERMENC, 235 Hanover St.

PODPREDSEDNIK: MARTIN JELENC, 570 Reed St.

I. TAJNIK: FRANK MATIC, 163 Reed St.

II. TAJNIK: FRANK BAČUN, 440 S. Pirce St.

BLAGAJNIK: IVAN SEM, 79 S. Water St.

NADZORNI: JOS. KOMAR, FERD. BIZJAK, FLOR. RAKUN,

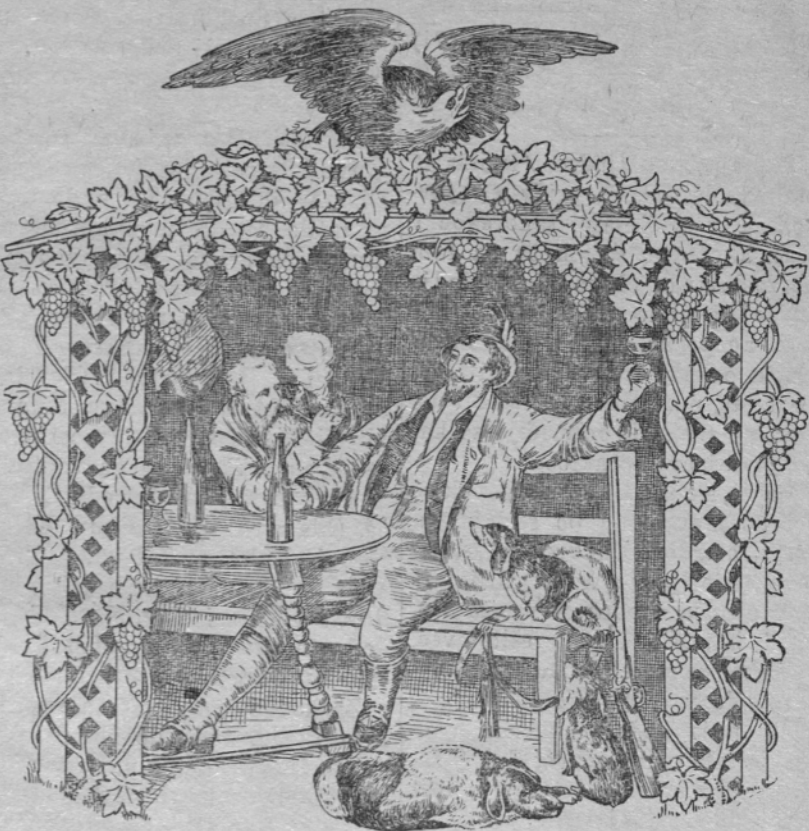
ODBOR: FR. AMBROŽ, FR. FUŽIR, FR. BANKO in JOS. REMSKO

Vsa pisma, tikajoča se društva, je nasloviti na Frank Bačun, 440 S. Pirce St.

Društvene seje se vrše na 163 Reed St.

Društvo "Sloga" ust. 1. jan. 1905, incorporirano 29. jul. 1907 in samostojno postalo 1. jun. 1908.

Društvo je incorporirano v državi Wisconsin in ima polno moč sprejemati posamezne člane ali društva po državi Wisconsin.

BRATOM SLOVENCOM IN HRVATOM

naznanjam, da imam na prodaj izvrstno dobra in naravna **VINA**. Staremu je cena, bodisi belo ali črno, **40c. galon**, novemu vinu pa je **cena 35c. galon**; vse s posodo vred. **Manjša naročila, kot 50 galonov ne sprejemem.** Za večja naročila kakor n. pr. "Car load", pogovorimo se pismeno za ceno. Z naročilom se dopošlje polovico denarja naprej, a druga polovica se plača pri sprejemu vina. Vsaki naročnik si plača vozni sam; in prosim za natančni naslov, kam se vino pošlje. Za obila naročila se priporoča:

POSESTNIK VINOGRADOV

Frank Stefanich, R. R. 7, Fresno, Cal. Box 81

JOE FIALA

JOE BOCEK

"THE TWO JOES"

Prodaja obleke, klobukov
in moških potrebščin . . .

578 Blue Island Ave.

Šivanje oblek je naša
posebnost.

CHICAGO, ILL.

Ne trpite radi sramožljivosti.

Ko se lahko ozdravite zanesljivo v kratkem času. Vse bolezni, moških, ženskih in otrok ozdravimo gotovo hitro in zanesljivo. Zastrupljenja krvi, plučne in prsne ter očesne bolezni, nadalje revmatizem, ledvice kakor tudi vse tajne bolezni.

Zdravniki, specialisti, uradujejo celi dan in zvečer. Pridite si po nasvet

C. G. Fouček, že 22 let lekarnar
586 S. Centre Ave. vogal 18. ceste.

Velika zaloga evropskih zdravil, recepti zdravnikov se hitro in točno izvršujejo. V zalogi imamo tudi razne zelišča in korenine. Pošiljamo denar v domovino po ameriškim poštne povzetju, prodajamo tudi šifkarte

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urduje na svojem domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoldne in
od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoldne.
Ob nedeljah samo od 8.—10,
ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
597 W. 20th St. Chicago, Illinois.Subscription \$1.50 per year.
Advertisements on agreementPrvi svobodni list za slovenski
narod v Ameriki.'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in veljaZA AMERIKO:
Za celo leto.....\$1.50
za pol leta.....75cZA EVROPO:
Za celo leto.....kron 10
za pol leta.....kron 5

NASLOV ZA DOPISE IN POSILJATVE JE

GLAS SVOBODE CO.

597 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tudi
STARI naslov.

281

CLEVELANDSKA 'ZVEZA' (?)!

in njeni ustanovitelj.

Nahajajo se ljudje, kojim je nad vse ležeče, da pridejo v javnost, kar si štejejo, takorekoč v čast, akoravno se jih tu pa tam po zasluženju okreca. Taki ljudje imajo navadno debelo kožo kot slon, ne prime se jih nobena krogla, a o kakih sramoti pa niti govora biti ne more, ko sramote ne poznajo ter si jo tolmačijo za kako prirojeno moralnost.

Se ve, noben značajan človek se s tako moralno ne bo strinjal in vsega obžalovanja vredno je, da se pustijo ljudje, kojih značaj je spoštovanja vreden, v mrežo vloviti iz katere ni častne rešitve več.

Kakor smo rekli, štejejo si taki možje v čast, če se javnost z njimi peča, toda po našem mnenju je taka popularnost dokaj žalostna, ter za prizadete naravnost škandalozna. Naj bolje je pa to, da imajo taki možje (?) navadno "slamnjacka" pred seboj in se ne upajo na dan marveč se skrivajo pod klop in tam v strogi tajnosti (!?) svoje nakane kovajo. Ugibljejo to in ono, vsaki hoče pravo zadeti, vsak hoče od drugega modrejši biti, a predno pridejo do zaključka, vidiš zlomka, že so za eno izdatno blamažo bogatejši. Toda njim nič ne stori; oni so vseeno dosegli zaželjeni cilj, namreč v javnost so prišli in kako da bo javnost o njih sodila, to ni njihova stvar.

Nam bi se predbacivalo, da smo ozkosrčni, ako njih želji ne vstrežemo; tega pa naša vsestranska vlnudnost ne prenese, marveč jim voščimo zdrav želodec in dober tek!

Da so v Clevelandu, to je v Clevelandu, država Ohio, možje (?) katerim je živa potreba, da skrbiijo, kako bi "Glas Svobode" škodovali; razgovarjajo naročnike od naročbe i. t. d. To so same lepe reči, na koje mora biti vsak zaveden mož (?) "ponosen"! To ti kljukeci ne sprevidijo, ko jim je taka podlost, "značaj" in življenjski pogoj, drugim zavratno jamo kopati, akoravno naposled sami v njo strmoglavijo. No, pri naročnikih "Glas Svobode" niso ničesar opravili in ko smo jih javno razkrinkali, smuk pod klop! in tam so si pot raz čela brisali, kakor politični maček. Nam je to dokaj smešno naredilo; prvič, ko nam niso nič škodovali in drugič, ko so ti možakarji (?) sprevidili, da njih "vpliv" na odločne in značajne naročnike "Glas Svobode", izda toliko, kot pravcati "humbugar", le vplivati more, to je: Nič!

To je te tiče zneimirilo, blamaža je bila preveč tečna, ter naredili so si drug načrt.

"Glas Svobode", kot glasilo novo ustanovljene "Slovenske Narodne Podporne Zveze", je ustanovitev te "Zveze" kakor tudi potem dopise gl. tajnika, obelodanil. To je bilo od več! "Tega pa ne," so rekli jeni clevelandski "možakarji" "to moramo prepričati, chicaško "Zvezo" moramo takoj uničiti in mi, ja mi bomo "Zvezo" ustanovili za-se tu v Clevelandu, države Ohio."

Radi pripoznamo, da ta misel ni napačna; v Clevelandu, O. se bi lahko lepo društvo samo zase

ustanovilo, toda biti morajo za to možje, nesebični možje, kojim je občni blagor resnično pri srcu, PA NE KORISTOLOVCI! Ni dovolj blebetanje! Organizatorji marajo biti značajni možje, do katerih ima ljudstvo zaupanje; ne pa taki, ko iz sebičnosti mislijo na "jasle" in prvenstvo, vse drugo pride samo ob sebi!

Da bi se v to svrhu informirali, napisali — ali pravo napisal ga je "po šolarski diktandi g. Josip Kahne, pravo ime mu je "Fukič pl. Fukovski" po domače Josip Globočnik, po poklicu "tramp". — pismo na glavnega tajnika. Seve, mislili so si "modrijani" da so pri "Zvezi" glumpeci kakoršni so oni, in da bojo takoj pojasnili dobili, a opekli so se. Ko se pri "Zvezi" za bolj resne stvari zanimajo, kod da bi, od bedakov stavljena vprašanja odgovarjali, ni g. "Kahne" odgovora dobil, kar je gospod "ustanovitelj" močno jezilo. A, kot pogumne može to ni ustrašilo. In da bi enostavno notarsko poverjeno ustanovno pismo "Clevelandske Slovenske Narodne Žepu-podporne Zveze" napisali, so se zbrali nekega dne v pisarni g. Benedikta, v Clevelandu, O. 6204 St. Clair Ave., ustanovitelj Zveze, se ve da pod predsedstvom njih glavnega voditelja g. Globočnika gg. Benedikt. Korče, (blagajnik S. N. P. J.) Kalan, Kogoj, Luknar, Zaletel, Černe, Volc in še več drugih takih gadov, a vsi člani Slov. Narod. Podp. Jednote, društva Naprej št. 5, kar tukaj povdarjamo.

Zbirali so se večkrat na omenjenem kraju, toda do sklepa niso prišli, razven, da se more z vsemi duševnimi onemoglostmi delati na to, da bi S. N. P. Zvezo v Chicagi uničili, listu "Glas Svobode" in sploh M. V. Kondu škodovali! Same lepe stvari, toda vi — ne Vi — gospodje! Ali niste zreli za norišnico?! Vam bojo žile popokale, ako vas primemo za istino, kajti gradiva dovolj, da "popularni" postanete!

Dne 5. novembra t. l. je bil v Knavsovi dvorani shod, da se posvetujejo o ustanovitvi "Clevelandske Zveze". Bili so navzoči tudi odlični možje, kojim je resno za občni blagor, in hvala se mora tem možem izrekati, toda kaj ko so pa zopet znani koristolovci hotli prvo besedo imeti in kravji zvonce zvoniti. Eden je predlagal to, drugi drugo, tretji zopet kako "kunšno, tako da naposled je moral predsednik društva Naprej št. 5. S. N. P. J. kar kosmate požirati. Odlični možje so uvidili, da s te moke ne bo kruha in so dvorano zapustili, "naprednjaki" so si pa butice hladili, ko se jim je tako lepo vse — izjalovilo.

Kakor smo omenili, bi bilo zelo koristno, ako bi se v Clevelandu lastna "Zveza" ustanovila toda do tja je še daleč in ne dogledno. Razpori ne dopuščajo do zloznega delovanja; dobičkalovstvo presega vse meje! To se je najjasnejše pokazalo pri posvetovanju za zgradbo nove cerkve, vsaki jo je hotel imeti poleg svojega salona ali pa kjer bolji "business" kaže, tako da bi bilo najpametnejši, ako bi cerkev na kola naredili ter jo prevažali kot kakšen semjski pannotikum. Kdor več plača, tam se vstavi za pogojen čas in potem hajd naprej.

Žal, da je tako ko bi lahko vse drugače in boljše bilo; a kakor smo v pričetku rekli, so ljudje kojim je nad vse, samo da v javnost pridejo, da postanejo popularni. Konečno pa še eno besedo na mogočnega gosp. Keržeta gl. tajnika S. N. P. J.!

Mi smo v članku navedli člane društva "Naprej" št. 5 S. N. P. Jednote v Clevelandu, O. po imenu, kteri snujejo lastno Jednoto. Po Jednotnih pravilih in po Vašem lastnem tolmačenju, so se omenjeni člani proti Jednotnim pravilam pregrešili. Kaj nameravate v tem eklatantnem slučaju storiti? Ali jih bodete tudi iz Jednote izključili, kakor je to Vaša praksa? Bomo dogodke opazovali

in vestno stvarno besedo spregovorili.
Clevelandčan.

Etbín Kristan — na Sušaku v zaporu!

V soboto 7. t. m. zvečer se je vršila na Sušaku, poleg Reke, socialistična konferenca, na kateri je predaval sodr. Etbín Kristan o "Individualizmu in socializmu". Konferenca ni imela političnega značaja. Udeležba seve je bila prav obilna, ker je sodrug Etbín Kristan zelo priljubljen predavatelj. Ko je sodr. Etbín Kristan govoril o eksponentih, ki nalagajo uradnikom dela, kakršna hočejo — je pristav Mazuranič kot zastopnik vlade razpustil shod. V dvorani je nastala burja protestov in zaorili so klici: Abzug Rauch, Abzug Czernkovich. Na to je pridrvela v dvorano velika četa orožnikov, ki so z nesajenimi bajoneti gonili zborovalce z dvorane. Nekega nemškega delavca, ki je rekel svoji okolici, da bo o tem napisal v nemške časopise, so takoj aretirali. Nato pa je prihitel predstojnik Zmajič zopet z večjim oddelkom orožnikov, ki so obkolili hotel, v katerem se je vršila skupščina, kot bi bil v njem razbojniški tabor. Zasedli so tudi sušaški most. Nakrat je bil Sušak v obsednem stanju, in hura na socialiste! In takoj so aretirali sodr. Etbína Kristana, noben ne ve spleh zakaj in reklo se je, da se ga odpošlje takoj po odgonu v Ljubljano. Aretirali so ž njim vred še deset drugih delavcev! Med temi je še znani sodr. Demetrovič. Sodr. E. Kristan in Demetrovič ne vzameta k sebi nobene jedi, ker ju ne izpuste. Delavstvo se pripravlja na generalni štrajk. Daljše poročilo pride prihodnjic.

Reka, 10. novembra. Generalni štrajk započne danes. E. Kristan že tri dni ne je in ne pije.

Reka, 11. novembra (zjutraj). Sodišče je oprostilo sodruga Etbína Kristana in Demetroviča. Oba že uživata svobodo.

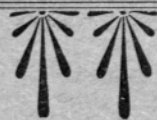
Za splošno slovansko sporazumljenje.

Progresisti so priredili v Petrogradu 5. novembra zborovanje, na katerem se je razpravljalo o balkanskem vprašanju. Zborovanju je predsedoval poslanec J. N. Efreinov. Prvi je govoril Aleksandr pl. Stakovič. V svojem govoru je naglašal, da je napočil moment, da Rusija razbije berlinsko pogodbo ne v svojem interesu, marveč v interesu jugoslovanskih narodnosti. Če Rusija kategorično ne izjavi, da ne prizna aneksije Bosne in Hercegovine, Srbom ne preostaja drugega, kakor odločiti se za samomor in pričeti vojno. Prof. Pogodin je izjavil, da je zedinjenje Slovanov na Balkanu mogoče edino v slučaju, ako se ruska duma obrne na Bolgarijo s predlogom, naj se sporazume s Srbijo proti skupnemu sovragu. Nadalje je naglašal, da je treba z vsó vnemo delovati za poljsko-rusko sporazumljenje, zakaj edino v tem slučaju bodo balkanski Slovani zrlji v Rusiji resnično zaščitnico slovanstva, a ž njo bodo jeli simpatizirati tudi avstrijski in poznanjski Poljaki, s čimer bo silno oslABLJENA Nemčija. Grof Bobrinski je poudarjal potrebo v sedanjem momentu postopati roko v roki s Turčijo, češ, da je Turčija za Slovence manj nevarna, kakor katerakoli druga država. Poslanec N. N. Lvov je izražal zahtevo, da mora Rusija odkloniti priznanje aneksije Bosni in Beregovini in sicer pred vsem radi ohranitve historične misije kot zaščitnice slovanskih interesov. Predsednik poslanec Efreinov je izrazil prepričanje, da ruska duma in rusko javno mnenje ne bosta dala dovoljenja vladi, da odobri aneksijo Bosne.

POZOR ROJAKI!

Opozarjamo rojake, da nam bode kupa "Opatov Praporščak" kmalu pošla. Ta lepa zgodovinska povest obsega 211 strani in stane le 35c. poštnine prosta.

PRESELITEV!

Frank Sakser Co.

in

"Glas Naroda"

se nahaja od sedaj naprej
v lastni hiši

82 CORTLANDT ST.,

To je tik Pennsylvania železnice,
postaja Cortlandt St. Station ali
dober blok od Baltimore & Ohio
železnice

Pozor Rojaki!

Gotovo pomoč v bolezni zadobite, ako se obrnete na Dr. R. Mielke-ja, vrhovnega zdravnika najstarejšega in najzanesljivejšega zdravniškega zavoda za Slovence v Ameriki:

THE COLLINS N. Y. MED. INSTITUTA

On ima nad 40 letno prakso v zdravljenju vseh bolezni ter EDINI ZAMORE JAMIČTI za popolno ozdravljenje vsake notranje ali zunanje bolezni, pa naj bode ista akutna ali zastarela (kronična), kakor:

bolezni na pljučah, prsiah, želodcu, črevah, jetrah, bolezni mehuru, vse bolezni v trebušni votlini, — potem v nosu, glavi in grlu, nervoznost, živčne bolezni, bolezni srca, katar, prehlad, težko dihanje, bronhialni, prsni in pljučni kašelj, bljuvanje krvi, nepravilno prebavo, neuralgije, reumatizem, giht, trganje in bolečine po udih, zlato žilo, grižo, otekline, vodenico, padavico ali božjast, nemočnost v spolnem občevanju, polucije, posledice onanije, šumenje v ošesih in tok iz ušes, gluhost, izpadanje las, mazulje, srbečino, lišaje, hraste in rane, vse bolezni na notranjih ženskih ustrojih, glavobol, neredno mesečno čiščenje, belitok, padanje maternice, neplodovitost i. t. d.

On edini na posebni moderni način hitro in zanesljivo ozdravi jetiko in sifilis, kakor tudi vsako tajno spolno bolezn moža in žene.

Zdravljenje spolnih bolezni ostane tajno. —

ZATORAJ ROJAKI! Ako ste bolni ali slabi ter Vam je treba zdravniške pomoči, ne odlašajte z zdravljenjem in ne obračajte se na zdravnike in zdravniške zavode, katerih delovanja ne poznate, ker tako brez koristi trošite težko prisluženi denar, temveč natančno opišite Vašo bolezen v svojem materinem jeziku in pri tem naznanite koliko časa traja, kako je nastopila in vse podrobnosti ter pismo naslovite na spodaj označeni naslov, potem smete mirne duše biti prepričani v najkrajšem času popolnega ozdravljenja. —

Ako pa Vam bolezen ni znana, pišite po obširno knjigo ZDRAVJE, katero dobite ZASTONJ, ako pismu priložite nekoliko poštnih znamk za poštnino.

Vsa pisma naslavljajte točno na sledeči naslov:

THE

COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE

140 WEST 34th ST.,

NEW YORK N. Y.

Slovanska Delavska Podporna Zveza

v Conemaugh Pennsylvania.

Vstanovljena dne 16. avgusta 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No 1. Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: IVAN BREZOVEC, " " "
Glavni tajnik: IVAN PAJK, P. O. Box 328 " " "
Pomožni tajnik: JOSIP DREMELJ, " " "
Blagajnik: IVAN KUKOVICA, P. O. Box 435 " " "
Nadzorniki:
 I. Predsednik: FRANK ŠEGA, Box 406 " " "
 II. nadzornik: JOSIP CULJKAR, " " "
 III. " IVAN GLAVIČ, " " "
Porotni odbor:
 I. Predsed.: MICHAEL AMERŠEK, 824 Park Ave, Johnstown, Pa
 II. odbornik: IVAN SPENDAL, Conemaugh, Pa
 III. " MARTIN PETRIČ, " " "
Zapisnikar: FRANK PAVLOVIČ, " " "
Vrhovni zdravnik: J. M. FERREL, " " "
 Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se blagovoljivo pošiljati na gl. tajnika IVAN PAJK, Box 328 Conemaugh, Pa.

da večina je nas premagala. Čas je vže, da bi se otresli tega verskega fanatizma, in vzemimo si za zgled druge narode. —

Tako, volitve so minule, dobili smo zopet republikance na krmilo; ni še spregledala vboga paratrpina, kaj da je občutila prošlo zimo od republikancev. Vzlic temu imajo zopet v eni roki vajeti a v drugi pa bič, in tako le po nas nadaljna štiri leta, da se prej spametujemo.

Veliko sem čital o krizi, toda posebne krize pri nas ni bilo; mi smo še dosti dobro delali, samo 25c, so nam plača odtrgali, ko so jo bili tudi sami primaknili leta 1906, kar je trajalo skozi dobro leto.

Sklepaje moram še omeniti, da priložim \$2.00 kot nadaljno naročnino a mislim da imam še plačano do 1. januarja, toda ne boste oporekali če pošljem popred, in to je za list "Glas Svobode" in "Svobodno Misel".

Socijalni pozdrav rojakom širom Amerike posebno pa čitateljem "Glas Svobode"; Tebi list pa želim veliko več naročnikov, ko na njega bi moral biti naročen vsaki delavec, brez izjeme.

J. S. Svobodomislec.

Black Diamond, Wasr. 17. nov.

Prosím za malo prostora v našem vrlim listu "Glas Svobode", da nekoliko opišem tukajšnje razmere. Kar se dela tiče, je tukaj še dosti dobro, dela se še vsaki dan toda ne ve se, kako bo poslej, in zaslužek tudi ni preslab. Kompanija je tudi podpisala kontrakt za dve leti. Ako bi te laške družali ne bilo toliko števila, bi bilo tukaj vse bolje. Kar se nas Slovencev tiče, se vsem toplo zahvaljujem, ker se tako lepo organiziramo. Tukaj smo zopet ustanovili novo društvo z imenom "Slovensko Narodno Podporno Društvo", spadajoče k S. N. P. Zvezi v Chicago, Ill., in opozarjam vse brate tega društva, da bomo imeli glavno zborovanje dne 6. decembra, ter bomo volili novi odbor za prihodnje leto 1909. Vsi bratje se pozivljate, da se zborovanja polno številno vdeležite in da vsak član vsaj po enega novega kandidata seboj pripelje. **Seja se prične točno ob 10. uri dopoldne v stanovanju Anton Slapnika.**

Pozdrav vsem čitateljem tega lista, tebi dragi mi "Glas Svobode" pa želim veliko vspeha.

John Karmar

Predsednik društva.

Verginia, Minn. 17. nov. 1908

Ko sem čital v "Glas Svobodi" iz raznih krajev, mest in naselbin, koliko je naš kandidat Debs, glasov dobil, moram omeniti, da tudi v našem mestu delavci ne spimo. V našem mestu nismo nikakoršnjih podob našega kandidata raznašali, niti kupovali nikakoršnjih pijač a vendar smo oddali 59 glasov našemu "Genu". Veseliti nas more, ko smo imeli še toliko možakov na naši strani in ko so kompanijski "bosi" pazili na svojo čredo-delavcev ter jih nagovarjali za Tafta, če hočejo imeti "full dinner pail". Vidili bomo sedaj, če bomo imeli vedno poln "dinner pail". Upati je, da ob prihodnji volitvi se bomo bolj obnesli in pokazali, da ne spimo vedno v temoti barbarstva, temveč da smo izpregledali, da sistem v katerim živimo, je krivičen, ki izkorišča tisoče in tisoče delavcev, otrok in žensk, in da čas je že za ameriške delavce, da imajo svojo stranko, katera jih bo prej ali slej rešila delavskega suženstva. — Edina stranka, ki je delavska, je socijalistična stranka!

Pozdrav vsem somišljenikom, tebi "Glas Svobode" pa mnogo novih naročnikov.

Svobodomislec.

Največja zaloga raznovrstnih harmonik. Pišite po cenik.

Raznovrstne

GLASBENE INSTRUMENTE prodaja in popravlja

Josip Jiran

459 W. 18th St. Chicago, Ill.

GOTOVO ZA VAS

Jesenske obleke so došle, oglejte si jih na oknu in v prodajalni. Obleke in suknje naj-novejšega kroja po primerno niskih cenah vpoštevaje kakovost blaga. Od.....

\$7.50 do \$25.00

Schvitzner
CLOTHING CO.

577-579 BLUE ISLAND AVE.

se dobi najboljše. Kupite pri nas si pr-hranite denar.

DOPISI IN POROČILA

Eveleth, Minn. 16. nov. 1908.

Čital sem v Vašem cenjenem listu "Glas Svobode", da je socijalistični kandidat Evgen V. Debs, dobil 600.000 glasov pri zadnji volitvi predsednika Zdr. držav. Doveda se mi pa da oni ko so šteli glasove, so se zelo motili, ker čudno je to, da bi bilo ravno 600.000 glasov, zakaj ni eden več, ali pa eden manj! (Sedaj jih je že 750.000, pa jih mora biti še več. Op. ur.) Takisto je bilo tukaj pri nas na Evelethu; tukaj trdijo, da je dobil Debs 50 glasov. Kako je to, da Debs vedno dobi okroglo število, med tem ko drugi dobijo vedno eno ali dve številkii nad deseticeami ali stoticami? Pa recimo, da je to resnica, moramo biti veseli, da je naš kandidat še toliko glasov dobil, ko je to naše mesto pod kompanijsko oblastjo. Večina izmed tukajšnjih delavcev, so Slovenci, Italijani in Finci, in večina jih je ko še nimajo volilno pravico, ko so tujei. Izmed Slovencev je večina, da imajo volilno pravico, toda glasovali so za Tafta, ko so "kapitalistični" listi zmerom Tafta "malali" in njim trobili, da morajo (??) njega voliti.

Hvala Bogu, da se je želja izpolnila ameriškim 'kapitalistom', sedaj nam bojo zopet pustili živeti. S pozdravom

M. J.

Winter Quarters, Utah, 12. nov.

Cenjeni mi "Glas Svobode", malo kedaj imaš opraviti v naši naselbini, zatoraj mislim, da mi ne bodeš odrekal nekoliko prostora.

Tudi sedaj ti nimam nič veselega sporočiti, pač pa žalosten dogodek, ki se je zgodil 1. novembra t.l. našemu rojaku Johann Bolle. Umrta mu je žena na porodu in zapustila mlado dete, kojega so se usmili drugi dobri reditelji. Bila je mlada žena in vsem tukajšnjim Slovencev priljudna, za to so ji tudi priredili krasni sprevod v spremstvu dveh društev in tudi vsi drugi, tukaj bivajoči Slovenci so jo spremili na mirovdvor.

Sožalje izrekamo tem potom vsi tukaj bivajoči Slovenci Johan Bolleju ko ga je zadela nemila usoda.

Tudi ti pa moram sporočiti stanje našega kraja: delamo dobro in tudi zaslužek ni slab, pač pa je delo težko dobiti.

Ob jenem pa tudi naznanjam vsem sobratom S. N. P. Zveze, da smo tudi tukaj ustanovili novo "Društvo", in da želimo vstopiti v vašo sredino, akoprav se je čitalo v "Glas Naroda", da se je ustanovljalo novo "Društvo", pa da je zbežalo doli nekam proti Seofildu. Odgovoriti pa hočem samo toliko temu dopisumu, da ako mu je bilo toliko za to novo organizacijo, bi bilo še lepše, ako bi bil šel k ustanovitelju in naj bi se izrazil, da on tudi hoče pomagati k tej ustanovitvi; potem bi bilo mogoče, da bi bilo "Društvo" že kak mesec prej ustanovljeno. Upisati si se tudi da, da hočeš pristopiti k tej zvezi a ko je prišel čas ustopa, si se izrazil, da sedaj še ne

maroš pristopiti, temveč tedaj, ko bode že ta stvar na pravi in močni podlagi. Na to ti morem pa samo toliko odgovoriti, da ako bi bili vsi rojaki tvojega mišljenja, bi ne imeli še nobene "podlage" ali organizacije v Ameriki.

Konečno pozdravljam vse napredno miselne Slovence posebno pa naše sobrate S. N. P. Zveze.

J. Zajc.

Pen Argyl, Pa. 16. nov. 1908.

Sprejmite par vrstie in list "Gl. Svobode", da sporočim rojakom, kateri čitajo ta list, da, jaz, kot novi naročnik tega lista stanujem v takem mestu, kjer ni nobenih rojakov Slovencev; edino sama, jaz in moja žena sva tu. Sedaj je 30 mesecev, kar sem v Ameriki, in šelej sedaj na praznik "vseh svetnikov" sem v prvič z rojakom govoril, kateri je iz Štajarskega, jaz pa pri kranjski meji na Primorskem, doma. On stanuje v Nazarethu, Pa., a jaz sem tja prišel in smo pričeli govoriti v ljubim slovenskem jeziku. Mnogo bi se dalo otem pisati, pa kot novi naročnik preneham, ker morebiti bi se uredništvo jezilo, da mu dam delo že pri prvemu listu. (Nikakor ne, dragi rojak! Nam ste vsikdar dobro došel, da stvarno pišete, to je, kar zadene delo itd. da je sploh koristno za javnost. Pozdrav Vam in Vaši ženi, kot vrli Slovenki! Op. ur.) Drugo krat hočem rojakom popisat, kako da je tukaj kraj in delo, ter jim hočem vse sporočiti, ker tukaj ni slabo, hvala B.

Sedaj pa sporočim vsim rojakom po celi Ameriki srčni pozdrav v nadi, da se v bodoče seznanimo eden z drugim.

Pozdrav tudi uredništvu "Glas Svobode" in ostajam Vam hvaležni

Leopold Makuc.

Bingham, Utah, 13. nov. 1908

Kakor jaz mislim, da niste še čuli veliko o naši naselbini, posebno pa ne v "Glas Svobodi"; tako se moram pa jaz enkrat oglasiti. Toda posebno dobrega nimam kaj poročati; norečem, da smo najzadnji, pa tudi najprvi ne. Ustanovili smo Januarja meseca društvo "Planina", ter priklopili ga k S. N. P. Jednoti, a že smo izgubili dne 29. oktobra enega brata po imenu John Malavič, doma iz "Pod Ložarjev breg" pri Vel. Laščah, bil je usmrčen po elektriki. Uslužben je bil pri Yampa Miné, kot nočni čuvaj ter je šel menjati svetilko a je prišel v dotiko z električnem tokom in so ga na mestu mrtvega našli. Društvo mu je priskrbelo sijajen pogreb kolikor je bilo v naši moči.

Kakor sem poprej omenil, da nismo najprvi, tako tudi v tem nismo bili. Father, duhovnik ga je moral spraviti k zadnjemu počitku, akoravno dobro vem, da ranjki bi bil zoper to, ko je bil skoz in skoz značajan človek in ni gledal na levo, ne na desno, ter šel po začrtani poti. On je bil odločno proti verskemu fanatizmu in tudi nas je bilo nekoliko protivnih, to-

Zaloga pohištva

Dobavlja kompletne sobne oprave. Vedno velika izbira. Tapetniško blago in železno pohištvo.

V. KOBZINA-tu

580-582 Blue Island Ave.

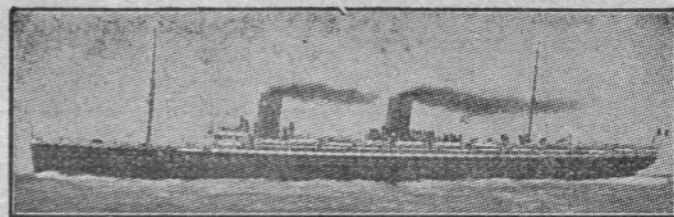
CHICAGO, ILL.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
 La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
 La Savoie 22.000 HP | La Touraine 20.000 HP
 Chicago, nov parnik 9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
 A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

Rodovitna zemljišča v državi Michigan Ogemaw County po \$7.50 v Missouri \$8.50 naprej in v Texas \$15 naprej aket.

Obdelana in neobdelana zemljišča v vseh državah Amerike

Vozne listke (šifkarte), zavarovalnice, pošiljanja denarja na vse kraje, izterjevanje zapuščnine in vsa notarska dela po najnižjih cenah preskrbi

John J. Pollak,

534z W. 18th St., Chicago, Ill.

Ripley dežela.

Najlepše kmetije ali gozd v največji naselbini Slovencev v Ameriki.

Plačilne pogoje si sam napravi. Naše sadje je bilo z prvim darilom na razstavah obdarjeno. Plačaš express, pošljem ti uzorec kaj tukaj raste.

FRANK GRAM, Naylor, Mo.

Prvi in edini samostojen slovenski posredovalec zemlje v Ameriki

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82-84 Fisk St. Tel. Canal 1405

JOSIP REMSKO

GOSTILNIČAR

163 Reed St., Milwaukee, Wis.

se priporoča rojakom za obisk. Postreže s pristnimi pijačami in izvrstnimi smodkami. Na razpolago

KEGLJIŠČE in DVORANA

CARL KLANCHNICK

9634 Ave. N. S. Chicago, Ill.

Prodaja mleko, groerijo, pre-kajeno in drugo meso, kakor vse v njegovo stroko spadajoče stvari. — Točna postrežba in nizke cene v najboljše zadovoljnost kupovalcev.

Trgovina s novodobnim obuvalom

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuval najnovejše kakovosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Banke

IZ STARE DOMOVINE

Zaplemba slovenskih listov. 5. in 6. t. m. so bili zaplenjeni: "Slov. Narod", "Slovenec", "Notranje", "Narodni list", "Domovina", "Slov. Gospodar" in "Rdeči Prapor".

Z nožem v prsah so našli pri Matuljah nekoga mrtvega moža ob železniškem tiru. Kdo je, se ne ve. Perilo je zaznamovano s črkama R. S. Brez dvoma se je izvršil umor.

Smrtna nesreča. Na Reki je 26-letni železničar V. Božič prišel med dva vagona odbijača, ki sta ga tako stisnila, da je bil na mestu mrtvega.

Nesreča. 5. t. m. je na postaji Grosuplje skočila neka ženska iz železniškega kupeja še predno je vlak obstal in se tako poškodovala, da so jo morali nezavestno prepeljati v deželno bolnišnico.

V deželno bolnišnico so 5. t. m. pripeljali 30letnega posestnikovega sina Antona Eržulja iz Zdenške vasi, katerega je še 7. vinotoka brez povoda na cesti napadel neki vojak in mu z bodalom desno nogo močno razparal. Vojaški komisijski ogled se je na licu mesta že vršil.

Iz domotožja se je usmrtil v Trstu vojak bosansko hercegovinskega polka Kosta Solaja. Z nožem se je štirikrat zabodel v spodnji del telesa in eklatno v vrat. Poškodbe so bile tako hude, da je bila vsaka zdravniška pomoč odveč.

Moža je umorila na Reki s pomočjo svojega ljubčeka soproga Jos. Kalmarja, ki služi v 20. honved-infanterijskem polku. Počkala je z ljubčekom moža, ko je prišel opit domov. Vzela sta mu bajonet ter mu ga zasadila v spodnji del trebuha. Vojak je umrl, lepo ženo in ljubčeka je prišla pa policija.

Ponesrečil se je v Laškem trgu žel. sprevednik J. Flaš. Padel je tako nesrečno s stopnic pri žel. vozu, da mu je prišla desna noga pod kolesa in mu je odrezalo prste.

Smrt pod vozom. Voznik tovarne v Podgori Viktor Pinavčič je peljal na vozu "karjole" proti Moši; blizu Ločnika je padla ena "karjola" z voza na oje, na kar so se prestrašili konji. Voznik je pri tem padel pod voz, ki ga je zmečkal, da je ostal takoj mrtvega.

Kranjski deželni predsednik baron "Schwarz" je 10. t. m. v Ljubljani priredil veliko večerjo, na katero je povabil vsakovrstne aristokrate, torej najbolj žalostno družbo, kar je, je na Kranjskem. Ali je bila to morda gospoda deželnega predsednika zadnja večerja?

Nekaj za "Simplicissima". 9. t. m. dopoldne je prinesel sodni sluga v Narod. tiskarno "poziv obdolženca", ki je bil naslovljen tako-le: "Naj prejme tisti stavec "Narodne tiskarne", ki je tiskal odprto pismo na vojnega ministra Schönaicha, priloženo "Slov. Narodni" dne 30. oktobra 1908 št. 254." — Od resnega do smešnega je res samo en korak!

Ponarejena naročba. Neka velika tvrdka na Gor. Avstrijskem je dobila od dalmatinskega nameštinstva naročbo za 40 vagonov koruze v znesku 200.000 K. Ko je koroza prispela v Dalmacijo, se je izkazalo, da je namestnikov podpis bil ponarejen. Firma grozi s tožbo, a namestnik priporoča deželni odboru, naj kupi korozo ter jo razdeli med reveže.

Pešpolk št. 27. 9. t. m. se je zopet pokazalo, kako vojaki tega junaškega polka nadlegujejo in izživajo mimo občinstvo. Opoldne omenjenega dne je šla patrolja vojakov, broječa tri može, po Wolfvohv ulicah in sicer po trotoarju in ne da bi se umaknila pasantom. Ljudje, tudi dame, so se morale umikati vojakom s trotoarja v sneg. Ali ni patrolja dolžna iti sredi ceste ali se vsaj umakniti ljudem? Ulice so občinska last!

Še huje nego v Ljubljani. S. Delič, uradnik okrožne blagajne v Zagrebu, je pri ondotnih de-

monstracijah 9. t. m. zaklical: Abzug Frank! Policaji so ga zvezali in odvedli v zapor. Obsojen je bil na 14 dni zopora in na izgon leto dni iz Zagreba, dasi je tam stalno nameščen. V Zagrebu vlada prava strahovlada. Listi se plenijo vse vprek, ljudi pa zapirajo za malenkosti in jih sodijo kot hudodelece.

Bojaželjna dragonca. Ko so 10. t. m. štirje fantje v neki gostilni v Trnovem prepevali, sta jih dva dragonca nahrulila, da imajo molčati. Nato pa je eden potegnil sabljo in začel ž njo po gostilni rogoviliti. Ker so gostje zapustili gostilno, sta šla tudi vojaka vun. Junak je tudi zunaj vihtel sabljo ter ž njo toliko časa tolkel po vrtni ograji in strešnih žlebovih, da je prišla vojaška patrolja ter oba dragonca aretovala.

Električni tramvaj v Gorici obetajo že dolgo časa. Tir zanj je narejen in vse drugo pri tem potrebno, vozovi so tudi tu ali tramvaj še vedno ne teče. Naglica ni prida, si mislijo goriški mestni očetje in po tem se ravnaajo s čudovito doslednostjo. Reklo se je, da bo tekel tramvaj začasno do Korna, pa tudi to se ni zgodilo. Dvoznovna cesta na Gorišček tudi ni še gotova. Po mestu se govori, da se otvori tramvaj do Korna takoj, ko se vrne z Ogrskega dr. Venier in Pinaučig, ki sta šla s poblastilom municipija tja kupovat konje za električni tramvaj!

Pri imenovanju predsednikov v pokrajinske zavode za pokojninsko zavarovanje zasebnih uradnikov je vlada zelo čudno postopala. Za Kranjsko so imenovani: dr. Krek in Silv. Skerbinje (klerikalca).

Skupno postopanje jugoslovanskih poslancev v deželnem zboru. Ljubljanski "Slovenec" piše, da je opravljeno "domnevanje, da se morda že v doglednem času izvoli parlamentarna komisija obeh klubov, ki omogoči skupno postopanje v važnih vprašanjih. Da je to mogoče, dokazuje tudi skupni klub jugoslovanskih delegatov v zadnjem zasedanju." Če se pomisli, da bi šušteršič vendarle rad enkrat postal minister, se razume, da bi bilo klerikalcem nekoliko sloge v parlamentu vseč.

Tri osebe padle iz vlaka. Med postajo Verd in Logatec na južni železnici so padle 30. vinotoka iz osebne vlaka št. 33 (v smeri proti Trstu) 19 letna gospica Niša Rubina, 5letna deklica Liza Abraša in 4letna Sergijevna Abraša. Vsi tri potujejo iz Rusije v Argentinijo. Vzrok nezgode je, da so se odprla stranska vrata pri vozu. — Ranjena je bila 4letna Sergijevna Abraša na glavi, dočim je zadobila Liza Abraša le podplutbo krvi. — Vse tri so, padši iz vlaka, hitele v čuvajnico 683, ter so jih od tam prepeljali z železniškim vozom v Logatec, kjer jim je podelil železnični zdravnik dr. Mayer svojo pomoč. Z vlakom št. 35 so Rusiije odpotovale v Trst.

Velika elektrarna na Reki. Konsorcij angleških, francoskih, ogrskih, hrvaških in reških kapitalistov namerava pri Reki zgraditi velikansko elektrarno. Za proizvodnjo elektrike bodo uporabili slapove pri Otočcu, od kjer se napravi 20 km dolg vodni predor, na katerega koncu bo elektrarna. Elektrike se bo proizvajalo za 36.000 konjskih sil, katera moč se bo pa lahko povečala na 100.000 konjskih sil. Električna bo lahko služila za razsvetljavo in industrijske namene Reke, Opatije in dalmatinskih mest. Z Reko že teko pogajanja zaradi oddaje električnega toka. Podjetje je nadalje predlagalo trgovinskemu ministertvu, da bi se promet na železniški progi Reka Moravica vršil z električnim obratom. Kapital konsoreija znaša 25 milijonov kron.

Juriša — obsojen. Pravniki Juriša, ki je hrvatskega podbana Czurkoviča na ulici oklofutal, je bil 9. nov. v Zagrebu obsojen za 5mesecev v ječo. Zagovornik Juriše je vložil takoj ničnostno pritožbo.

NAVARNO ZNAMENJE

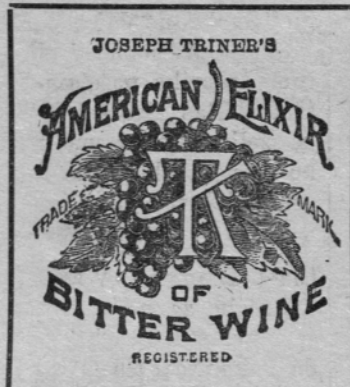
Jako malo ljudi postanejo žrtve, takojšnjih nevarnih bolezni. Navadno neka nejevolja se počuti pred napadom, ali vsako ostane neopaženo, ali se ga prezre. Taka nejevolja je navarno znamenje narave. Marebiti je bodlaj, slabost, zabasanost, onemoglost ali skoraj vedno je

POKVARJEN APETIT

kar nas opozarja na dejstvo, da tukaj nekaj ni v redu. Moder človek nikdar ne prezre opomine, vedoč provdobra, da bi iz tega lahko postala nevarna bolezen. Mogoče, da bi prošlo brez zdravil. Mi Vam želimo, da bi bili na varnem, to pa zamorete biti le ako živiate

TRINERJEVO ZDRAVILNO GRENKO VINO

To zdravilo deluje hitro. Ojačuje želodec njega žleze in okrepuje živce k rednemu delovanju, in ako so rane v želodečnih žlezah jih ozdravi v najkrajšem času. Stori Vam bode, kar nobeno drugo zdravilo na svetu ne učine. Vam bode

pospešilo dober tek,
popolno prebavljenje,
mirno spanje,
ojačilo mišice in živce,
očistilo kri,
dalo zdravo barvo,
energijo, korajžo in
popolno zdravje.

Vzdrževalo Vam bode Vašo družino močno in zdravo, zato ker se lahko daje otrokom kakor odraslim. Koristi vsakemu želodcu, naj bo bolan ali zdrav. Urejuje njega delovanje in je edino želodečno zdravilo.

UPRAŠANJE. Ali ste že kedaj opazili, da so Vas nekateri trgovci prevarili, ko so Vam dajali ponarejeno "grenko vino" na mesto TRINERJEVEGA, katero je EDINO GRENKO VINO? Bodite previdni in zavrnite vse ponarejeno. Ako potrebujete zdravilni nasvet, pišite nam in naš zdravnik Vam ga bode dal brezplačno.

Rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino v vseh notranjih želodečnih boleznih. Na prodaj v lekarnah, v dobrih gostilnah in pri izdelovatelju

JOS. TRINER,

616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Slovinci!

Gotovo, da se poznamo. Prejšem delal 9 let v Bernardovi vinarni na Blue Island Ave., sedaj imam lastno in dobro urejeno

GOSTILNO

na 680 Blue Island Ave., blizu Atlas pivovarne.

IG. F. HALLER.

ATLAS PIVO. BUSINESS LUNCH

J. HERMANEK

633 Blue Island Avenue, Chicago, Ill.

Ostrige, raki, ribe in velika zaloga konzerv

Gabriel Vouk, Edini slovenski krojač

v Chicagu; naznanja slav. občinstvu, da je prevzel obrt od g. M. Erklauca, ter nakupil raznega blaga v izdelovanje novih in popravil starih oblek po zmeru nizkih cenah. Se priporoča

Gabriel Vouk, 624 S. Centre Ave. CHICAGO, ILL.

VACLAV DONAT

izdeluje neopojne pijače, sodovico in mineralno vodo.

756 W. 19 St. Tel. Canal 6296

17 JEWELLED RAILROAD WATCH

Patentiran navijalnik, za moške ali ženske 18K SOLID GOLD filled z lepo okrašenim dvojnimi pokrovom, derži vedno korektni čas, primerne delavcem na železnicah. JAMČENA ZA 20 let. Za prihodnjih 60 dni pošljemo to uro na vsak naslov po C. O. D. za \$5,75 in vozne troške, na pregled, in ako ni, kot se tu reprezentira NE plačaj NITI EN CENT. Pomisli pa, da lahko domačega zlatarja. Posebno dobro 14K pozlačeno verižico in privezek darujemo z vsako uro.

EXCELSIOR WATCH Co

505 ATHENÆUM B'LD'G, Chicago

Delavec je opravičen do vsega produkta, kar ga sara producira.

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM POHIŠTVOM

624 do 626 Blue Island Avenue, Chicago

TELEFON CANAL 955

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zedovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

Kašparjeva Državna Banka,

vogal Blue Island Ave. & 19. ul.

VLOGE \$2,500,000.00

GLAVNICA . \$200,000.00

PREBITEK . . \$100,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagu. Plačuje po 3% od vloženega denarja na obresti. imamo tudi hranilne predale. Pošljamo denar na vse dele sveta: prodajamo šifkarte in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

FOTOGRAFIJE,

katere hočete imeti prišle mesece so velike važnosti sosebno za bodočo nevesto in ženina. — Za te poročne slike je

Wilre

Izkušen fotograf, vodja

Slike izdelam po zmernih cenah v najboljši izdelovalnici fotografij. Obisk naše galerije slik Vas o tem prepriča.

391-393 Blue Island Ave., vogal 14. Place

ESTABLISHED 1883 — CHICAGO — PHONE CANAL 287

Odstrani vnetje-- Olajša bolečine.

To je par besedi v priporočilo zdravila, ki daje resnično zdravje ter odstrani protin, najhujšo bolezen.

SEVEROVO OLJE SV. GOTHARDA

se imenuje zdravilo. To je mazilo jako čudežne moči in vsebine. Najbolša reč za natege in nenavadnospešno mazilo zoper protin in nevralgijo. Pametne gospodinje vedno lastujejo steklenico tega zdravila. Cena 50 centov.

Čitajte kar Mrs. Aug. Musil, Bowman, N. Dak. pravi o njem:

"Moram Vam naznaniti kako uspešno je Vaše Olje sv. Gotharda delovalo. Delovalo je tako, da po rabljenju ene steklenice istega pri ribanju boleče noge je trganje popolnoma ponehalo na katerem sem trpela dolgo časa."

SLABA PLJUČA.

Skoro 30 let že ljudstvo te dežele rabi in priporoča

Severov Balzam za pljuča

zoper kašelj, bolečine dibalnika, slaba pljuča in razne pljučne bolezni. Samo poskusite ga ob priliki kašlja. Cena 25 in 50 centov.

JE-LI VAŠE ZDRAVJE ZAVAROVANO?

Ako ne potem ste v nevarnosti vsakojakih bolezni. Zavarujte svoje zdravje in imejte vidno pri roki

SEVEROV ŽIVLJENSKI BALZAM.

Najboljša tonika za slab želodec. Odstrani zabasnost, krepča slabele, okrepeča utrujenost, pomaga naravi delovati in daje starim ljudem novo življenje. Matere ga posebno hvalijo. Cena 75 centov.

Na prodaj v vseh lekarnah. Vedno zahtevajte "SEVEROVA" zdravila. Zdravniški nasvet damo brezplačno.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Slovinci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za moške — za delavnik ali praznik, tedaj se oglasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove
po
najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave.
blizu 18. ulice Chicago, Ill.

Nekatere prodajalne trde, da
cena tega ali onega je za polovico ...

niža. Mi tega ne storimo. Temveč pridite in oglejte si naše blago. V zalogi imamo najlepšo vrsto OBLEK, SLAMNIKOV, KLOBUKOV, OVRATNIC, SRAJČ SPODNJE OBLEKE itd. Pridite in oglejte si naše vzorce za moške obleke. Oglejte si našo zalogo OBUČE.

TEL. CANAL 1198

J. J. DVORAK & Co.
UNIOVI KREJČI a ODEVNICI

Kloboučnici a obchodníci zboží výpravným
ZAKÁZKOVÉ PRÁCI VĚNUJE SE
598-600
• ZVLÁŠTNÍ POZORNOST BLUE ISLAND AVENUE

Pozor rojaki!

Potujočim rojakom po Združenih državah, onim v Chicagu in drugim po okolici, naznanjam, da točim v svojem ravnokupljenem

saloonu "Triglav"

vedno sveže "Atlas" pivo in vsakovrstne likorje. Enjake smodke na razpolago. V zabavo vam služi popravljeno kegljišče in "pool" miza. Zagotavljam solidno postrežbo in se priporočam za obilen obisk.

John Mladič

611 So. Center Ave.,
blizu 19. ceste, CHICAGO, ILL.

ANTON LINHARD & SON

— Pogrebniška —

Kočiže za dobiti za vse priložnosti
471 W. 19th Street Chicago, Ill

Edward Pauch

— gostilničar —
663 Blue Island Avenue
CHICAGO.

GOSTILNA

SLOVENSKI DOM
NA NOVEM PROSTORU

583 S. Centre Ave. vogal 18 St.

Slovinci in drugi bratje Slovani, kateri hočejo izvanredno dobro postreženi biti, naj pridejo da se prepričajo osebno. Za kar vabi s poštovanjem

Mohor Mladič

RAZNO IN DRUGO.

Pri papežu v avdijenci je bil bivši ruski ministrski predsednik Vitte. Tudi staro vere je dober samo če ima denar.

Zaradi razžaljenja Veličanstva so zaprli v Zagrebu Štefana Bata, urednika socijalistične "Slov. Ri-ječi". V tem listu je izšel članek v katerem je državno pravdnistvo videlo tako razžaljenje.

Cetinje. Črnogorski mohamedanci so vložili prošnjo na vlado, naj se jih pritegne v vojaško službo. Za slučaj vojne bodo sestavili posebno prostovoljno legijo.

Grozovit vihar je razsajal zadnje dni na Portugalskem ter povzročil velike poplave. Mnogo hiš je porušenih, mnogo ljudi je pod-sulo, še več jih je utonilo. Po poljih leži na tisoče mrtvih živali.

Med Avstrijo in Rusijo se pogajanja normalno razvijajo. Tako poroča ruska brzobjavna agentura. V Peterburgu pričakujejo odgovor Avstrije na predlog o evropski konferenci, kakor je bil izdelan v Londonu.

Katoliški vladarji ne smejo priti v Rim. Vatikanski državni tajnik je izdal v treh jezikih noto, v kateri izjavlja, da mora papež slej kot prej, dokler se ne uredi rimsko vprašanje, smatrati obisk katoliškega vladarja ali njegovega namestnika v Rimu za veliko pregrešitev proti papežu in katoliški cerkvi. Grozno!

Zagreb. Vlada je 6. t. m. dala prepeljati v bolnico srbska "vele-izdajalec" prof. Pribičevića in župnika Miliča, ki sta najvztrajnejše v ječi izvajala stradalni štrajk. Župnik Milič že 9 dni ni nič pil. V bolnico so jih prepeljali, da bi jih s silo hranili na umeten način.

Odvzet poštni debit. Trgovinsko ministristvo v Budimpešti je odvzelo poštne debit srbskim listom "Odjek", "Samouprava", "Večernje novosti za otačbinu", "Politika", "Pravda", in "Trgovinski glasnik".

Volitve v novi turški parlament so se že pričele. Dosedaj je izvoljenih v 23 okrajih 46 poslancev, med njimi je 34 mohamedanov, nadalje 7 Grkov, po 1 Armence, Bolgar, Srb in Španjol. Med izvoljenimi so vodja Mladoturkov dr. Riza Tevfik beg, literat Ebuzija Tevfik in podpolkovnik Izmail Naki.

S plinom sta se zastrupila na Dunaju dva inozemska duhovnika, ki sta prenočevala v društveni hiši katoliških pomočnikov. Eden teh duhovnikov je bil na potu v Gorico, drugi pa v Švico.

Gradec Kavarnar Ignac Gölles, ki je kakor smo poročali, dne 9. oktobra t. l. z revolverjem smrtno obstrlel svojo nezvesto ženo Jožefo in tudi nase streljal, je stal 10. t. m. pred porotniki. Jožefa Gölles je umrla, on je ozdravil. Pri razpravi se je dognalo, da je imela Jožefa Gölles opravka z mnogimi možkimi. Ignac Gölles se oprosti.

Časopis za berače. V Moskvi je začel izhajati časopis "Bosjačkaja Gazeta", t. j. beraško glasilo. Pisali ga bodo največ potepuhi, berači, izgubljeni ženske itd. Časopis bo prinašal spomine teh propalih žensk, njihove izpovedi, pesmi in članke ter redne dopise od zunaj. List bo prinašal tudi slike markantnih potepuhov, roparske votline itd.

Trgovina s sužnji. V južnih delih Afrike so prišli na sled nečloveški trgovini z zamorci. "Katoliški" portugalski trgovci so hodili v angleške pokrajine ter lovili zamorce kakor divjačino. Vzete zamorce so zapirali v zaboje ter jih pošiljali v Perzijo, kjer so jih kupili za evnuhe. Na ta način so trgovci na tisoče zamorcev razposlali v razne kraje Azije. Angleška vlada je odredila najstrožjo preiskavo.

Vojak v ženski obleki. Blizu Budimpešte je zapazil mitničar na cesti dve ženski, ki sta nesli velik omet. Mitničar ju je prijel ter odprl omet, v katerem je dobil celo vojaško obleko z bajonetom vred.

Pokazalo se je, da ena izmed teh dveh žensk je bil — vojak 87. pešpolka po imenu Ivan Zos. Druga ženska mu je prinesla žensko obleko in na to je pobegnil. Mitničar ga je prijel ter izročil vojaški oblasti. Zdaj je Zos v "zosu."

Roparski napad v vlaku se je pripetil v noči od 3. na 4. t. m. na progi Zagreb-Zidani most. Vstopili so v vlak trije kmečko opravljani moški ter hoteli okraati speče potnike. Enega je neki Garzarolli iz Celoveca pritiskal k steni ter ga dobro držal. Ko sta prišla druga dva tatova blizu, je velel ta, naj izročita ukradene reči Garzarolliju, kar se je zgodilo. Kar se je vlak vstavil na majhni postaji. Vsi trije tatovi so nagloma zbežali.

Ne pravdajte se! Poštarica Hermina Panek v Podsredi se je pravdala lansko leto po odvetniku Zirnigastu iz Kozjega s kmetom Klakočarjem v Gorjanah zaradi nekega jarka, čeprav dotični svet po mnenju zvedencev ni bil vreden 20 kron. Pravdo je v vseh instancah zgubila in morala plačati čez 3000 K, berite tri tisoč kron stroškov. To je Hermina Panek tako bolelo, da si je 5. t. m. pre-rezala žile in izkravavela. Zapustila je vdovca in več nepreskrbljenih otrok. Pač žalosten konec nesrečne pravde!

Dekle zažgala 30 krat. V zadnjem času je v neki občini na Češkem gorelo tridesetkrat. Mnogim rodbinam je bil uničen dom. Sumili so, da požiga neka 22letna dekla. Prisililo se je dotično žensko, da si je poiskala drugod službo. Vendarle je 25. septembra v kraju zopet gorelo. Dognalo se je, da tisti dan dekleta ni bilo pri njenih delodajalcih. Orožniki so jo zato prijeli. Začetkoma je tajila, potem pa priznala, da je ona zažgala.

Obsodba. Marija Hadina je 12. julija umorila svoje nezakonsko dete s fosforjen. Praški porotniki so obsodili radi tega zločina 20 letno dekle na smrt.

Proga Trebnje - Mokronog - Št.

Janž se je otvorila dne 15. t. m. definitivno a kolovdacija bode šele prihodnjo spomlad. Čuje se, da so se pri zgradbi vporabile okolo 30 let stare šine, ter so o tem že obveščeni gg. poslanca dr. Krek in dr. Hočevar. Vsled tega je še vprašanje, ako bo dežela res prevzela garancijo, ker se je porabil pri novi zgradbi star material. Progo so zgradili zagrizeni Nemci. Otvoritev se občina Mokronog ni udeležila, ker je zgradba izvršena proti njeni volji. Nemski napiso so odstranjeni ali pa očitno zamazani, in to celo na kolodvorskih poslopih kar dovolj jasno kaže nevoljo ljudstva.

Častniki 27. polka zopet ekscedirajo! 10. t. m. ponoči je prišlo v kleti hotela "Union" do hudega ekscesa, ki ga je povzročil že znani poročnik ljubljanskega polka št. 27. Müller. V kleti je bilo več Slovencev, ki so se mirno med sabo razgovarjali in zabavali. Eden izmed teh se je razgovarjal z mladim Mahrom, seveda slovensko. Nakrat je pridravl k temu dvema poročnik Müller, potegnjen sabljo in jel kričati "Was wollt Ihr hier". Dal je sicer sabljo v nožnico, a se zakadil v navzočega trgovskega sodrudnika B. in ga pobil na tla, da se je obetno poškodoval. Komaj se je ta dvignil, je poročnik Müller zopet potegnjen sabljo in jel z njo mahati okrog sebe. Ker je med tem prišel v klet stražnik, je sabljo zopet vtaknil za pas ter se zopet zaletel v trgovskega sodrudnika ter ga jel klofutati. Navzoči pravnik E. je v tem momentu stopil pred Müllerja in mu ponudil svojo vizitko rekoč, da je rezervni častnik. Müller je karto zavrnil rekoč: "Von einem solichem Lausbuben nehme ich keine Karte an!" V tistem trenutku se je Müllerju približal preje omenjeni trgovski pomočnik ter mu pripeljal tako zausnico, da je padel na tla in v padcu razbil šipo.

POSLANO. *)

Iz Clevelanda, O. 15. nov. 1908.

Na dopise v št. 45 in 46 v listu "Glas Svobode" v kojih se napada telovadno, pevsko, dramatično ter podp. društvo Slovenski Sokol, in poleg tega še delujoče br. Sokole in Sokolice; je sklenilo dr. Slov. Sokol pri redni mesečni seji protest, ki se, doposlej trem tukajšnjim slov. listom vsebina protesta je:

Dopisnika v št. 45 in 46 Glas Svobode sta društvu dobro znana in ta sta neki brivec in neki bivši Sokol (ki je odstopil radi dokazanih mu nepravilnosti in odklonjenja njegovih neumestnih govorov)

Brivec dopisnik hoče imeti vso slov. narodnost in prirojeno mu nevošljivost radi konkurence v svojem zakupu, a je v narodnem oziru mlačen nad vse; in če se zadirja v njegovega bivšega pomočnika Leona Ziegler, kaže le svojo breznačajnost. G. Leo Ziegler je bil pomočnik dopisnika gosp. Kralja in ta gospod Kralj je pošiljal na prošnjo pevskega društva "Sava" in pozneje "Sokol" pri dram. predstavah svojega tedanjega pomočnika Leona Ziegler za maskiranje igralnega osebja, a sam se ni niti udeležil dotične veselice.

To seveda iz naklonjenosti do slov. naroda. Torej kje je vaša hvaležnost ko je vendar vas g. Leo Ziegler spraval iz zadrege in ko ste si mesto njega želi v listih pohvalo.

Ako bi se bili vi gosp. Kralj pokazali sposobni za maskiranje igralnega osebja, bi gotovo društvo "Slov. Sokol" vpošteval vašo osebo in bližino ki je od početka dram. predstav obstajala iz ljudi ki jih sedaj proglašate nemeem; akoravno so le slovenske narodnosti.

Gospod Kralj brivske obrti ste se privčeli na troške narodnjaka Ant. Kline v par mesecih, kako pa to, da se ne morete naučiti maskiranja v sedmih letih; ko ste vendar imeli mojstra v tej stroki g. Zieglerja, (pristnega Švaba) v službi. Sploh pa gospodine kje je vaša radikalna narodnost?

Hočete li še dokazov zoper vaše nesmiselno dopisunstvo.

Čim ima g. Ziegler v svoji službi vedno samo slovane, imate vi vedno "Švabe" ali "Ogre" vsaj tako jih nazivate sami.

Gospodu Zieglerju pa najsrčnejša zahvala za tako izborno maskiranje igralnega osebja "Slovenskega Sokola" koje ste morali prevzeti vi nazivani "Švab" ker takoznani Slovenci rojak gospod Kralj tega ne zna.

"Čast, komur čast — g. Kralju po za počti!

Slovenski Sokol.

*) **Opomba uredništva:** Mi povdarjamo, da ne prevzamemo nikako odgovornost za posledice, ktere bi vtegnile iz gorenjega protesta slediti. Mi smo ta, **vseskozi nevtemeljen protest** objavili, ko se je na našo lojalnost sklicevalo in pa, ko se naglašala, da je večina članov "Slov. Sokola" v Clevelandu, O. naročnikov "Glas Svobode".

Oglejmo si stvar nepristranski podrobneje.

Mi smo že v listnici uredništva "Glas Svobode" št. 47 povdarjali, da g. Kralj nam ni **tozadavnega dopisa doposlal in sploh nam ni še kedaj kaj pisal**. Mi smo to takoj v št. 47 objavili v namenom, da ima slavni "Slov. Sokol" priliko, da protest pravočasno umakne, in da se morebitne posledice preprečijo, a ko se to ni zgodilo, smo "protest" dobesedno in brez popravkov natisnili.

"Protest" ni vtemeljen, ko se g. Kralja, kot dopisnika kar ni — po krivici napada. Takisto pa tudi ni umestno, ako se na lojalnost sklicuje kot naročnik; kajti vsaki kdor plača naročnino, je naročnik in za to dobavlja list, a da bi pa s tem imel kake predprave, tega pa ne. Sicer pa upoštevamo zna-

čajnost mnogo cenjenih članov slavnega "Slov. Sokola" v Clevelandu, O., akoravno so pa žal, tudi taki umes, kateri si domnevajo za glavni poklic, da proti "Glas Svobodi" rujejo in naročnike od naročbe odgovarjajo! Tako početje ni značajnost temveč nizkotna — podlost. Pa naj si bode, kakor hoče, toliko je pribito, da ako ne bi "Glas Svobode" oglasov imel, bi za stran naročnikov in **veliko njih nerednih plačevalcev** vže zdavnaj mirno v "gospodu" zaspal. To smo omenili zaradi tega, ko se "Poslano" "Protesti" itd. brezplačno ne sprejemajo, — in to tudi od naročnikov ne.

Konečno omenimo še, da kritika v št. 46 našega lista, je vseskozi v mejah dostojnosti pisana in se nikomur ni krivica zgodila, a kritika je pa pri javnih predstavah ne samo dovoljena temveč koristna, ker spodbuja k temeljitejši izobrazbi, da se zamore tudi pohvala in slava žeti.

Igralec ne vidi napake, in da se ga na to opozori javno, ne sme nikakor za zlo vzeti, ko tudi javno pohvalo za zlo ne vzame.

Torej za nas ste obedve zadevi, s tem končane.

Zamorc je storil svoje delo

Kapitalizmus da onim, koji mu je služil, konečno breco, ko ga ne rabi več. To se ne pripeti samo delavcu, to se zgodi tudi drugim ljudem. Bivši zloglasni governer iz Colorade, mister Peabody, zna se laj o tem pesem peti. Ta mož, kot novoljen strežnik premogarskih baronov, kateri so, vsled konstitucije vsakem državljanu zajamčene pravice, z postopanjem proti Moyer, Haywood in Pettibone, nesramno kršili, je dobil svojo zasluženo zahvalo. Kakor se iz Denver, Col., poročja, je rudarstveni trust proti možu, kateri je v dnevih "Bullpen" tako žalostno slavnost pridobil, prav nevaležen. Peabody je reven kot cerkvena miš, in njegov naslednik, sedanji governer Buchtel, je njegovo prošnjo za kako službo z mesečno plačo \$100 odbil.

Pred izvolitvijo za governerja je bil Peabody mali bankirček v Canon City. Njegovo hlepstvo, v zvezi z njegovimi "moraličnimi" zmoglostmi so pozornost rudkopnega trusta zbudili, da bi bil on pravi mož za državnega poglavarja. Z denarjem premogarskih baronov se je njegova izvolitev dosegla. Nezmožen in brez vsake eneržije, je bil brezvoljno orodje v rokah Smelter-trusta. Governerske posle je opravljal neki odvetnik, po imenu Walton, kateri je v Moyer-Haywood-prosecu obtožbo zastopati pomagal. Walton je takrat storil, kar se mu je poljubilo. On je celo, ako ravno ni bil sodnik, razsodbo Supreme Courta sestavil, s katero je bil delavski štrajk, kot neustaven proglašen.

Peabody in njegovi, njega vredni sodrugi, v vladanju države, so na posestnike premogarskih jam, previsoke denarne zahteve stavili. Guggenheimova jamna družba se je ozrla po cenejšemu zastopniku njenih koristi in misli, da ga je našla v metodiškem škofu Buchtelu. Da se kandidatura Buchtelna napram volilec prikrroji, je moral kandidat zavezati se za takozvani reformski program. To je pri volilnih vlekle, očigled grozne korupcije, katera je bila povzročena po Peabody-evi vladi, in Buchtel je bil izvoljen, da bo pozneje po poti Peabodya hodil.

Od nasilstev, katere so se dogajale v Cripple Creek in v Telluride je šlo premoženje Peabodya nazaj. In sedaj je revež. Zamore je svojo dolžnost storil, Zamore zna iti. Tako se en lopovski pes od drugega pokonča.

Gospodična Mary Harriman, hčer biljardarja in železniškega kralja, je postavila šolo na njegovem posestvu v Arden, Orange Co. v N. Y., v kateri se bo otroke delavcev, ki so na tem posestvu vposljeni začelo — izobraževati. Šola bo 16 čevljev široka in 20 dolga, pokrita bo s smolnatem papirjem in bo stala ogromno svoto — \$100.

CLARIDGE, PA.

Kar ti imam sporočiti, priljubljeni naš "Glas Svobode", je, da je 11. novembra naš rojak Blaž Likar s svojo družino odpotoval v Cumberland, Wyoming, katerega celo društva "Bratoljub" spadajoče k S.N.P.J. in društvo S.N.P. Zveze obžalujeta. Iskreno priporočamo vsem ondotnem Slovincem, da bi mu šli kolikor na roko, ker ta družina je zelo poštena in prijazna, da je za obžalovati, ko je od tod odpotovala.

Nadalje naznanjam vsem rojakom po širni Ameriki, da z delom gre tukaj prav slabo ter nikomur ne svetujem, da bi prišel sem dela iskat, posebno ker se je v Claridge letošnje leto v rovih precej veliko deleveev poškodovalo; jenem so se polomile roke drugim noge, zopet drugim hrbtišča i.t.d. Dne 2. novembra t. l. je nekega Poljaka tako pobilo, da je v 8 dneh umrl. Delal je v rovu Kyston Coal Co. in ni bil član kakega podpornega društva; za to je bil njegov sprevod dokaj žalosten; se ni nobeden veliko zanimal zamj. Akoravno sta tu dva precej močna društva, eden Pojski, drugi Slovaki, toda umrli se ni zanimal da bi bil h kateremu pristopil.

Zato svetujem vsem rojakom, širne Amerike, da kateri še niste pri kakšnem društvu, ne odlajšajte temveč pristopite v kakšno krajevno društvo.

Nadalje priporočam Slovincem, da v kojemu kraju vas je več skupaj, ustanovite društvo da bode spadalo k "Slov. Nard. Podp. Zvezi", ker ta "Zveza" bo ena, kakoršno Slovenci še nimamo v Ameriki, in katera bo nam svobodomiselnim Slovincem ponos in čast za vse čase.

Toraj rojaki potrudimo se, kar je v naši moči, da pokažemo svetu da smo tudi mi Slovenci za napredek in enakopravnost.

Pozdrav vsem napredujočim rojakom po širni Ameriki, tebi "Gl. Svobode" pa želim obilo novih naročnikov.

Josip Matko.

Vsak slovenski delavec mora čitati "Glas Svobode"!

SLOVENCEM V POGLED!

Cenjeni zdravnik: —

Jaz se Vam iskreno zahvalim za Vašo naklonjenost, katero ste mi zkazovali za časa moje bolezn. Uverjena in prepričana sem, da sem le po Vaših zdravilih zadočila popolno zdravje, nad katerim sem bila skoro obupala. Sedaj pa se počutim zdrava ko kedaj pred boleznijo, zato Vas priporočam vsem rojakom in rojakinjam po širni Ameriki. —

Vas pozdravljam, ter bilježim z vsem spoštovanjem Vaša hvaležna Lucija Tori
Box 126, Meadow Lands, Pa.

VELIKANSKI DOBIČEK ZA 2c ako pišete po cenik. Pravo grenko vino, kranjski brinjevec, tropinovec in novi "Sporty Gin", prodajam skoro polovico ceneje. — **A Horwat, Joliet, Ill.**

V ITALIJO

v Egipt in adrijansko morje, ter azorsko obrežje in Madere, vse v dveh dneh pokrajinah, kjer je zimsko podnebje kot poleti, preplujejo parniki

Cunard Line.

Društvo ustanovljeno leta 1840 (po služje 69 let.) Velikanski novi parniki **novodobno opremljeni**

CARMANIA (trojne turbine in vijaki) največji in najlepši parni brod sveta,

CARONIA, (z dvojnimi vijaki) 666 čerjev dolg, in z 20.000 ton vsebinske moči.

Dva največja parnika sveta; odpluje iz New Yorka, 28. novembra, 7. januarja in 18. februarja.

CARMANIA odpluje iz New Yorka 21. januarja in 4. marca.

V Ozore, Madera, Gibraltar, Genova, Neapol, Aleksandrijo, Trstin Reko.

Vsi novi in novodobno opremljeni parniki
Carpathia z 12.600 tonami
Slavonia z 10.600 "
Pannonia z 10.000 "
Utonia z 10.400 "

Vse pojasnila daje **CUNARD** parnično društvo, L. t. d.

F. G. WHITING, Mgr. West, Dept., S. E. CORNER Dearborn in Randolph Str. CHICAGO.

Kakor tudi vsi lokalni agenti.

Delavci na prostem

izpostavljeni mrazu in vlažnosti se ubranijo dolgotrajnemu bolehanju za reumatizmom in neuralgijo, ako rabijo

Dr. RICHTERJEV

Sidro Pain Expeller,

ko čutijo prve pojave. To zdravilo odgovorja zahtevam nemških zakonov in ima neoporekljiv rekord tekom 35 let.

V vseh lekarnah, 25 in 50 centov, ali pa pri izdelovalcu.

F. AD. RICHTER & CO.,
215 Pearl St., New York.

Emil Bachman,
580 S. Centre Ave., Chicago

Izdeluje društvene znake, gumbe, zastave in druge potrebščine.

Pijte najboljšo pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO ILL.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER | MAGNET | GRANAT

Razvažajo piyo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

PRODAJA K ZAHVALNEMU DNEVU

moških oblek in sukenj,

najboljše blago po najnižjih cenah

od \$10.00 do \$30.

FINEGA PURANA DAMO

z vsako obleko in suknjo

brezplačno do zahvalnega

dne 26. novembra, 1908.

Yondorf Bros

BLUE ISLAND AVE. vogal 14. cesta